

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KNAJFLJEVA ULICA ŠTEV. 4, TELEFON 53-22 DO 55-26

SLOVENSKI POROČEVALEC

INTEGRATNI ODDELEK LJUBLJANA, TELEFON 38-32 38-33, POSTNI CEKOVNI RACUN V LJUBLJANI ŠT. 60 4045 08, OGLASI PO CENIKU, MESEČNA NAROCNINA 45 DIN

GLASILO OSVOBODILNE FRONTESLOVENIJE

Komunike predsedstva Prezidija Ljudske skupščine LRS o spremembah v vladi LRS

Dne 18. avgusta 1947. je bila seja predsedstva Prezidija Ljudske skupščine LRS, katere so se udeležili vsi člani predsedstva Prezidija in predsednik vlade tov. Miha Marinko.

Pod predsedstvom predsednika Prezidija Josipa Vidmarja je predsedstvo Prezidija sprejelo predlog predsednika vlade tov. Miha Marinka o delni rekonstrukciji vlade LRS in razrešilo dosedanjih dolžnosti člane vlade LRS:

- tov. Lidijo Šentjure, ministra za prosveto, tov. Ivana Regenta, ministra za komunalne zadeve, tov. Toneta Fajfarja, ministra za trgovino in preskrbo, tov. Toma Brejca, ministra za delo. Istočasno je predsedstvo Prezidija na predlog predsednika vlade postavilo nove člane vlade: tov. dr. Jožeta Potrča za ministra za prosveto, tov. Toneta Fajfarja za ministra za lesno industrijo, tov. Lidijo Šentjure, za ministra za komunalne zadeve, tov. Viktorja Repiča za ministra za trgovino in preskrbo, tov. Jožeta Borštnerja za ministra za lokalni promet, tov. Ivana Regenta za ministra za delo, tov. Janeza Hribarja, dosedanjega predsednika komisije za združništvo pri vladi LRS, za ministra brez resorja.

Predsedstvo Prezidija je o svoji odločbo izdalo ukaz o rekonstrukciji vlade LRS. Po seji predsedstva Prezidija so novi člani vlade položili prisego pred predsedstvom Prezidija Ljudske skupščine LRS. Glavno mesto Ljubljana, dne 19. avgusta 1947.

Iz sekretariata Prezidija Ljudske skupščine LRS

Predsednik vlade LRS Miha Marinko o izpopolnitvah in spremembah v vladi LRS

in gospodarsko dejavnost ljudskih odborov spadajo n. pr. organizacija mest in naselij, regulacijski načrti, kanalizacija, vodovodi, osvetlitev, parki, mestni promet in podobno. Dalje skrb za zdravstvene potrebe prebivalstva, preskrba oziroma organizacija prehrane, vsa stanovanjska vprašanja, plansko usmerjanje uslužnostne obrti, planiranje in razvijanje celotne obrtne dejavnosti, zagotavljanje in plansko razdeljevanje surovin za obrtnike, usmerjanje obrtnih združenj in združ. politika cen za obrtne usluge in produkcijo.

Nadalje spada v ta resor planiranje kapitalne izgradnje lokalne industrije, njena proizvodnja in organizacija, oskrbovanje lokalne industrije s surovinami, razdeljevanje produktov, pomoč in usmerjanje pri finančnem planiranju lokalne industrije. Skrb za izkoriščanje lokalnih virov, evidenca in kontrola o delu in izgradnji lokalne industrije. Zato si ni bilo mogoče zamisliti uspešnejšega razvijanja te raznotere dejavnosti lokalnega gospodarstva brez posebnega upravnega organa — ministrstva za komunalne posele.

Skrajna gre za to, da imamo poseben resor, ki v izvrševanju vseh naštetih nalog in s smotreno organizacijo drobne gospodarske dejavnosti posveča vso potrebno pozornost in skrb človeštvu in njegovemu vsakodnevemu življenju. In to je naše novo ministrstvo za komunalne posele.

2. Lesna industrija v Sloveniji je izredno važna in obsežna gospodarska panoga. Doselej so se podjetja lesne industrije nahajala pod upravo deloma ministrstva za industrijo, deloma ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo. Združenje te produktivne panoge, ki je v Sloveniji še posebej važna in ki ima perspektivo naglega razvoja, pod eno enotno vodstvo, bo vsekakor olajšalo izpolnitev velikih nalog, ki smo si jih zadali po planu v pogledu lesa in celotne lesne industrije.

3. Prav tako je transport postal v našem gospodarstvu tako odločilen faktor, ki pa v sedanjem stanju ni mogel zadostiti svojim nalogom, ker ni imel krepkega vodstvenega organa. Ni se smelo več tolerirati samo površno evidentiranje, kakor je to bilo doslej in še celo s strani raznih organov. Ze sam naš avtopromet, zlasti tovorni, je postal odločilna važnost za zadostitev naših proizvodnih in gospodarskih panog raznih ministrstev. Od njegove dobre organizacije zavisí izpolnitev naših obvez in nalog, ki jih imamo po planu. Potrebno je čim bolj racionalno izkoristiti razpoložljiva prevozna sredstva, brigati se za popravila, nabave, oskrbo prevoznih sredstev in organizacijo prevoza. V delokrog tega ministrstva bodo spadali vsi funkcionalni posli avtoprometa republiškega in lokalnega značaja, kakor tudi privatnega, enotno upravljanje obstoječih podjetij, transporta, reparaturnih in montažnih podjetij in republiške avtoindustrije, oskrbe z avtosredstvi, sestavnimi deli, gorivom in mazivom, potem evidentiranje vseh prevoznih sredstev, njihova pravilna razdelitev in uporaba, servisne postaje, izdajanje predpisov cestnega prometa kakor tudi vzdrževanje cest, sole in kurzi za vzgojo šoferjev in mehanikarjev, obča kontrola prevoznih in reparaturnih podjetij lokalnega pomena, koordiniranje in kontrola izvrševanja voznega reda, izdelava obče tarife, organizacijska instruktaža itd.

V teh novih operativnih gospodarskih resorjih bomo imeli izpolnitev gospodarske uprave, večjo operativnost vodstva, s čimer bo začetovljen večji prosep vseh naših gospodarskih ustvarjalnosti.

2. Kako je v tem pogledu v drugih republikah? Sistem organizacije državnega gospodarskega upravljanja in praksa sama sta pokazala pri nas, kakor tudi v drugih republikah potrebo po takih izpopolnitvah. Tako so po vseh republikah prav tako osnovali ministrstva za komunalne posele in lokalni promet, v Bosni in Hrvatski imajo prav tako kot mi poseben resor za lesno industrijo, v Srbiji pa so zaradi svojih posebnih prilik osnovali ministrstvo za vodno gospodarstvo.

3. Ali so spremembe v nekaterih dosedanjih resorjih izvršene zaradi teh novih nalog? Da, v zvezi s snovanjem teh novih ministrstev so izvršene nekatere posebne spremembe. Vlada je v svojem predlogu za to delno spremembo zastopala le ta kriterij, da prevzamejo posamezne resorje tisti tovariši, ki so po svojih strokovnih in organizacijskih izkušnjah, po svojem poznamju problematike posla najprimernejši za vodstvo poverjenega jim resorja. Novi tovariši v vladi so pa itak naši javnosti znani po svojem delu v narodno osvobodilni vojni in po osvoboditvi.

Albanija gradi in obnavlja

Tirana, 18. avg. (ATS) Državni plan LR Albanije za leto 1947 določa investicije v višini 46.400.000 lekov za izgraditev novih tovarn. Letos bodo zgradili tovarne za sladkor, konzerve in izdelovanje vrvi, predilnice bombaža, tovarno za izdelavo sukna itd.

Razen tega določa državni plan za leto 1947. investicije v višini 48 milijonov lekov za obnovo že obstoječe industrije, ki je bila hudo poškodovana med vojno.

Za zdravstveno-higienski sektor bo investiranih 17.711.000 lekov. V Argiraku sta se že začeli graditi dve veliki bolnišnici. V okolici Tirane bodo odprti paviljoni za zdravljenje duševno bolnih in jetičnih. Razen tega je v načrtu tudi zgraditev dveh domov za vojne invalide in več mestnih bolnišnic.

Predor Rogozina v Albaniji prebít

Tirana, 18. avg. (Tanjug) 6. plenum Ljudske mladine Albanije je danes končal svoje delo. Razpravljal je o

nalogah mladine v zvezi z izvedbo državnega gospodarskega plana.

Včeraj je bila na mladinski progi Drač-Elbasan svečano proslavljena otvoritev predora Rogozina, ki predstavlja največji uspeh mladih graditeljev. Otvoritvi so prisostvovali predstavniki vlade z ministrom Pandi Kristom na čelu, predsednica centralnega sveta Ljudske mladine Albanije Liri Beliševa, predstavniki sindikatov in drugih množičnih organizacij.

V desetdnevnem tekmovanju, ki je bilo proglašeno v čast Komunistične partije Albanije, je bil 350 m dolgi predor Rogozina, prebit 15 dni pred rokom.

Gladovna stavka v bolnišnici pri Sv. Ivanu v Trstu

Trst, 19. avg. Danes opolnoči je stopilo v gladovno stavko 150 jetičnih bolnikov v bolnišnici pri Sv. Ivanu v Trstu. Bolniki so stopili v gladovno stavko zaradi slabe prehrane in nevdržnih higienskih razmer, ki vladajo v bolnišnici.

Ljubljana je navdušeno pozdravila poslanca Edvarda Kardelja na političnem zborovanju

Ljubljana, 19. avg. Ze pred 19. so se začele pomikati iz vseh strani Ljubljane dolge povorke Ljubljčanov, ki so hiteli na politično zborovanje podpredsednika zvezne vlade tovariša Edvarda Kardelja. Med tem, ko so se po mestu praznile ulice, gostinski obrati in zapirali uradi, se je vedno bolj polnilo v Ljubljani prostrano letno telovadišče na Taboru, kakor tudi vse sosodne ulice okoli Tabora, kjer je govoril tovariš Kardelj.

Resnih obrazov so prihajale tisočglave množice na zborovanje, ker so se že v naprej zavedali, da bodo besede podpredsednika zvezne vlade tov. Kardelja resne ter globoke in da bodo pokazale resnično stanje v

državi, kakor tudi v inozemstvu. Med zborovalci je bilo ogromno število mladine, delavcev in raznih nametencev iz uradov, gostinskih obratov itd. Iz bližnje in daljnje ljubljanske okolice so pripeljali številni tovorni avtomobili ljudi, ki so že težko pričakovali govor podpredsednika zvezne vlade. Tudi letoviščarji z Goranjske, Dolenjske in drugih krajev so se udeležili zborovanja.

Ko se je tovariš Kardelj pojavil ob 19.15 na balkonu Tabora, ga je desetstot tisoč ljubljanskega prebivalstva pozdravilo z velikim navdušenjem in ga z vso iskrenostjo sprejela. Tov. podpredsednik zvezne vlade Edvard Kardelj je prišel na balkon v

spremljstvu predsednika vlade LRS tov. Miha Marinka. Na balkonu so bili tudi mnogi člani IOOF, CKKPS in vlade LRS.

Zborovanje je začel predsednik Osvobodilne fronte za Ljubljano tov. Alojzij Zigon. Desetstotisoč poslušalcev so prisrčno pozdravljali tov. Edvarda Kardelja in njegovemu poročilu, ki ga homo objevil jutri, ves čas navdušeno pritrjevali.

Po govoru je delegacija Ljubljane pozdravila tov. podpredsednika in mu izročila darilo. Pozdravila ga je tudi delegacija pionirjev, ki mu je izročila šopke cvetja. Nato je tov. Kardelj odgovoril na nekatera vprašanja svojih volilcev.

Predsednik vlade Miha Marinko je sprejel graditelje prvih avtomobilov iz Maribora

V ponedeljek popoldne je šla na pot iz Maribora 47 članska eksperimentalna skupina tovarne avtomobilov v Tezmem na obeh prvih tovornih avtomobilih, ki so jih pred dnevi izdelali. Napotili so se v Ljubljano, da bi pokazali svoj izdelek predsedstvu vlade LRS, mimogrede pa tudi vsemu slovenskemu ljudstvu, ki je na ta uspeh delovnega kolektiva tezenske tovarne upravičeno zelo ponosno.

Oba tovorna avtomobila, na katerih so vihrale zastave in sta bila

ga prisotni navdušeno pozdravili, se je predsednik vlade vsemu delovnemu kolektivu tezenske tovarne prisrčno zahvalil za njegova prizadevanja in mu zaželel polnega uspeha v nadaljnjem ustvarjanju.

Po sprejemu pri predsedniku vlade se je kolona, v kateri je ljubljansko prebivalstvo z velikim zanimanjem opazovalo nova kamiona, podala po ulicah mestnega središča pred Dam sindikatov, kjer jih je pričakal pod-

predsednik glavnega odbora Enotnih sindikatov tov. Martin Greif s člani glavnega odbora. Tudi tu so bili prisrčno sprejeti.

Na tribuni pred poslopjem doma OF so se zbrali predstavniki ljudske oblasti in množične organizacije ter udarniki. Tovariš Draksler je v imenu OF pozdrvil delegacijo in ji čestital k velikemu uspehu. V imenu ljudskega odbora na je spregovoril tov. Svetek. V imenu mariborske delegacije se je za prisrčen sprejem zahvalil direktor tovarne avtomobilov, ki je obljubil, da bo kolektiv tovarne v enem letu izdelal svoj tisoč avtomobil. Nato so govorili še udarniki iz Maribora in Celja, ki so omenjali željo, da bi bil naš petletni plan popolnoma izveden. Pred zaključkom je izpregovoril še tov. Franc Leskošek, minister za industrijo in rudarstvo, ki je ves čas prisostvoval sprejemu. V svojih izjavah je poudaril, da pomeni ta zmaga v gospodarskem planu nov udarec domači in tuji reakciji, ki s klevetniškimi poročili skuša omajati delo delovnih množic v uresničenju petletnega plana. Po manifestaciji je mestni ljudski odbor priredil v vrtni dvorani hotela »Evropac« delegaciji udarnikov iz Maribora banket.

Tovorni avtomobili pred vladno palačo v Ljubljani

opletena v zelenje, sta s svojim sprejemom na motornih kolesih vso pot od Maribora do Ljubljane vzbujala veliko pozornost širokih množic. Preko Slovenske Bistrice in Konjic, kjer so jih lepo sprejeli, in Vitanj, hjer jih je čakala množica ljudi, po Vojnika, kamor so jim prišli naproti celjski motociklisti, so se pod večer pripeljali v Celje, kjer so doživeli veličasten sprejem večtisočglave množice. Na nadaljni poti so jim potem prišli naproti v Kamnik željčanski motociklisti, ki so jih spremljali v Ljubljano. Točno ob napovedanem času je vsa kolona v terek popoldne zdrsel preko črnuškega mostu, kjer so jih zaustavili ljubljanski novinarji. Oba vozača novih kamionov vodja eksperimentalne skupine tov. Drago Fišer in tov. Rudi Breznik, ter ravnatelj tovarne tov. inž. Miloš Brelih, so z razumljivim zadovoljstvom povedali, da je vsa pot potekla v najlepšem redu brez najmanjšega defekta.

Po kratkem odmoru na Ježici sta kamiona s sprejemom krenila proti Ljubljani do svojega cilja — vladne palače. Ali si morete predstavljati ponos, ki je navdajal eksperimentalno skupino tezenske tovarne, ko sta nova kamiona, do zadnjega vijaka delo njihovih rok, lagodno drsela po ljubljanskih ulicah k predsedstvu tiste vlade, o kateri so zapisali na transparent: to delo nam je omogočila naša ljudska oblast!

Ta ponos je povdaril tudi predsednik vlade LRS tov. Miha Marinko, ki je v prisotnosti podpredsednika vlade tov. dr. Marjana Breclja sprejel zastopstvo delovnega kolektiva v vladni palači. Pozdravljen z navdušenimi kljci delovnega kolektiva si je nato pred palačo ogledal kamiona in potem, ko je tov. podpredsednik dr. Breclj za krmilom tudi preizkusil motor, je predsednik vlade v kratkem nagovoru delovnemu kolektivu naglasil, da je kolektiv upravičeno lahko ponosen na darilo, ki ga je dal našemu narodnemu gospodarstvu. Povezava iniciative in zavednosti kolektiva je s tem prispevala velik delež k industrializaciji naše dežele in je s tem postala ne le za slovenski narod, temveč za vse jugoslovanske narode velika vzpodbuda za nadaljne poletje. Še pomeni ta izdelek na slovenskih tleh, da se začena v Jugoslaviji proizvodnja tako dragocinskih prevoznih sredstev, ki so odločilno važna za razvoj našega gospodarstva. Na iniciativo tezenskega kolektiva so lahko ponosni vsi sodelavci, saj so s tem vzpodbudili pones ostalih delovnih kolektivov. Z izdelkom pa so tudi dokazali, da se pri nas ne samo trudimo, temveč da žanjemo tudi uspehe pri ustvarjanju, za katerega naši sovražniki trdijo, da je fantazija, ki ne bo uresničena. Hkrati pa je ta uspeh velik skok v izpolnjevanju velikih nalog naše petletke, za katero smo prepričani, da jo bomo tudi prekorčili. Na kraju svojega nagovora, ki so

Sprejem prvih avtomobilov v Celju

V večernih urah 18. t. m. se je množica ljudstva pričela zbirati pred poslopjem doma OF, da pozdravi prve avtomobile, izdelane v Sloveniji, in udarnike iz mariborske tovarne avtomobilov. Prostor, kjer se je zbra-

Predsednik vlade LRS tov. Miha Marinko in podpredsednik tovariš dr. Marjan Breclj v razgovoru z ravnateljem tezenske tovarne tov. inž. Milošem Brelihom pred vladno palačo, kjer sta se ustavila prva tovorna avtomobila

Bolgarska parlamentarna delegacija se je vrnila iz SZ

Sofija, 18. avg. Parlamentarna delegacija velikega Narodnega sobranja, ki se je mudila mesec dni v SZ, se je vrnila v Sofijo. Voditelj delegacije, podpredsednik velikega Narodnega sobranja, Rajko Damjanov, je podal izjavo o svojih vtisih iz SZ, v kateri je najjasil, da se delegacija vrača iz velike bratske države obogatena z novimi izkušnjami in znanjem, ohrabrena in navdajena z neposrednimi bratškimi vzpodbudami za še energičnejše delo in napore pri izgraditvi in dvigavanju Bolgarije po zledu sovjetskih bratov. Ta obisk — je končal Rajko Damjanov — bo mnogo doprinesel k procvitu naše domovine in k še večjemu prijateljstvu in ljubezni do naše dvakratnega osvoboditelja SZ, na čelu z velikim Stalinom.

Kongres francoskih socialistov zaključen

Paris, 18. avg. (Tanjug) Kongres francoske socialistične stranke v Lyonu je zaključil svoje delo. Izvolili so nov glavni odbor stranke, v katerega je vstopilo 20 pristaveš gen. tajnika stranke Guy Molleta. Z 2.443 glasovi so sprejeli Molletovo resolucijo, v kateri zahtevajo pomembne izpremembe v politiki Ramadierove vlade, medtem ko je bila resolucija pristaveš delo in napore pri izgraditvi in dvigavanju Bolgarije po zledu sovjetskih bratov. Ta obisk — je končal Rajko Damjanov — bo mnogo doprinesel k procvitu naše domovine in k še večjemu prijateljstvu in ljubezni do naše dvakratnega osvoboditelja SZ, na čelu z velikim Stalinom.

OSVOBODILNA BORBA GRŠKEGA NARODA

Novi odloki o demokratični ureditvi Grčije

Izvedena bo agrarna reforma, gozdovi proglašeni za ljudsko imovino, šolski ponk obvezen in brezplačen

London, 18. avg. (Tanjug) Radijska postaja grške demokratične armade je objavila besedilo zakonodajnih aktov št. 3, 4 in 5, ki jih je izdal Vrhovni štab grške demokratične armade.

Z aktom št.3 je Vrhovni štab upošteval pomen poljedelstva v narodnem gospodarstvu in da bi se zagotovila prehrana in obstoj kmetov določila da pripada na osnovi pravične razdelitve zemlja cemu, ki jo obdeluje.

Ljudski odločki bodo v vsaki vaši določili količino osnovnega dela zemlje, ki jo bo dobil vsak kmet, upoštevajoč pri t.m. krajevne pogoje geografske lege, vrsto in kakovost zemlje. Noben kmet ne sme imeti večje površine zemlje, kakor osemkratni del osnovnega zemljišča določenega za dotično področje. Vsa površina zemlje nad to količino bo razdeljena med kmete, in one, ki imajo manjšo površino. Vsak kmet ima pravico, prodati svojo zemljo, razen osnovnega dela, čigar prodaja je dovoljena le v izjemnih primerih po odobritvi ljudskega odbora.

Z zakonodajnim aktom št. 4 se proglašajo vsi gozdovi in pašniki za ljudsko premoženje. Glede na njihov namen za narodno gospodarstvo in zaradi njihove zaščite je poverjena celotna uprava in skrb za gozdove in pašnike ljudskemu odboru, ki bodo izdelovali načrte in izdajali dovoljenja za izkoriščanje in sečinjo gozdov ter uporabo pašnikov po potrebi in številu članov družin dotičnih vasi. Za vojaške potrebe bo izdal dovoljenje poveljnik dotičnega področja.

Z zakonodajnim aktom št. 5 uvaja vrhovni štab na osvobodeno ozemlju obvezen in brezplačen šestrazredni osnovno-šolski ponk. Vsak ljudski odbor mora v svoji vasi organizirati osnovno šolo s poukom v narodnem jeziku. Za otroke narodnih manjšin je določena ustanovitev posebnih šol s poukom v manjšinskem jeziku.

Demokratične čete napadajo na vsej črti

London, 18. avg. (Tanjug) Radijska postaja demokratične armade Grčije je objavila 15. avgusta naslednje obvestilo vrhovnega štaba demokratične armade Grčije:

13. avgusta so enote demokratične armade Grčije napadle položaje monarhofašističnih sil na planotah Kastaniani, Profitis, Ilias, Herasoglu in Tabuli Kuka, kjer se je utrdil 582. batalion VIII. epirske divizije.

Po ozornih dvurni borbi na planoti Tabuli Kuka so bile monarhofašistične vladne čete razpršene, nakar so enote demokratične armade napadle položaje 582. bataliona na planotah Kastaniani in Herasoglu. Kljub pomoči, ki jo je vladnim četam nudilo letalstvo, je bil sovražnik še pred večerom razbit in je pobegnil v smeri Konice. Monarhofašisti so pustili na bojišču 105 mrtvih, pravo število ubitih in ranjenih pa še veliko večje. Ujeti je bilo 160 monarhofašistov. Sila demokratične armade so imele 17 ranjenih, med njimi 9 posevno lahko.

Enote demokratične armade so zaplenile 4 minometalce, 12 težkih strelnic, 12 avtomatičnih pušk in 3000 nabojev tipa Thomson, 100.000 drugih nabojev, eno radijsko postajo in 25 kamijonov. Zaplenjen je bil tudi celoten arhiv prve čete 582. bataliona. Razen tega je bila zaplenjena tudi velika količina drugega materiala in življenjskih potrebščin.

Demokratični tisk trdi, da so brzovojne zveze med Egejsko Makedonijo in polotokom Atiko pod nadzorstvom demokratične armade. Telefonske in brzovojne zveze med Atenami in Solunom so bile dva dni prekinjene, ker so enote demokratične armade posekale telefonske drogeve v smeri Tesalije.

Associated Press poroča, da so enote demokratične armade prodrle v vas Feritri, 16 milj severovzhodno od Soluna, in v vas Amokori, 3 milje severno od Lerina, kjer se jim je pridružilo večje število kmetov. V istem

območju so partizani presekali železniško progo blizu vasi Arnicie.

Neki oddelek demokratične armade je prodril v vas Koridos pri Kosturju, drugi oddelek s 300 borec pa je zasedel vas Gine, nekoliko milj južno-zapadno od Kosturja. Hujši boji so bili v okolici Janine. Več oddelkov demokratične armade je napadlo vladne čete pri vasi Kerasova in Perosiana v območju Korice. V teh borbah so imele vladne čete — kakor javlja United Press — 17 mrtvih in ranjenih.

Kakor poroča agencija France Press, je oddelek 300 borec demokratične armade zavzel mestce Kostia v vzhodni hriba Helikona, Enote demokratične armade so napadle vladne garnizone v več mestih in vseh zapadne Trakije in razstrelile železniško progo med Solunom in Alexandropolisom.

Po poročilu ministrstva za javno varnost so bili večji boji tudi v raznih krajih območja hribov Piliiona, pri Ashiosu in Spherhiadu.

Po poročilu AFP je bila po odločbi državnega tožila zaplenjena današnja izdaja »Elefteri Elade«, ker je objavila proglaš vrhovnega poveljnika demokratične armade generala Marko-

sa. Proti odgovornemu uredniku bo uvedena preiskava.

Igra z ognjem

London, 18. avg. (Tanjug) »Daily Worker« pravi v uvodniku z naslovom »Igra z ognjem«, da igrajo ZDA v Lake Success nevarno igro z vajanja. Sovjetski delegat Gromiko je na seji Varnostnega sveta po pravici imenoval ameriške stališče surovo propagandno pripravo za izvedbo intervencije v Grčiji. V Grčiji ni miru. Grki zares umirajo, toda protikomunistična propaganda ne more prikriti dejstva, da Grkov danes ne ubijajo jugoslovanski, bolgarski ali albanski strelci, ampak britanska in ameriška municija.

Vasil Kolarov vojaškim novincem

Sofija, 18. avg. (Tanjug). Začasni predsednik LR Bolgarije Vasil Kolarov je ob priliki zapriseganja mladih vojakov pomorske pešadije med drugim rekel: »Dragi vojaki! Nikakor ne moremo

zamolčati dejstva, da so v današnjem svetu še vedno mračne sile, ki se počutijo dobro samo v ozračju mednarodnega nerada, ki vidijo svojo zaslobo v pripravljanih novih vojnih. Te mračne sile — reakcionarne, sovinstične, bojazljive ter parasitske — so povsod v kapitalističnih državah. Dovolj je, da obrnemo svoj pogled na to, kar se dogaja na jugu naše države, pa bomo takoj uvideli, da moramo biti oprezní. Kadar gove imperialistične sile, niti najmanj ne skrivajo svojih tatinskih namenov, odkrito stegujejo svoje roke proti našim domačim zemlji in se skušajo vnešavati v naše notranje življenje, da bi izgrabili vojo našega naroda in mu vsilili svojo vojo. Zato moramo biti oprezní in pripravljani na vse.

Mi vsi, ves naš narod, ki je izvojeval svojo svobodo, neodvisnost s tolikimi žrtvami in ki je ustvaril svojo mlado ljudsko republiko, smo prisegli in prisegamo skupaj z vami, da nam ne bo žal naših življenj za obrambo naše drage domovine, proti kateremu koll napadu, ki bi prišel s katere koli strani.

računa na to, da bo spremenila Zpadno Nemčijo v oporišče reakcije, ki bi jo lahko uporabila v borbi proti demokratičnim in naprednim silam Evrope.

Draginja v Ameriki kakršne ne pomnijo

New York, 18. avg. (Tass) Cene večini osnovnih predmetov so dosegle najvišjo stopnjo v ameriški zgodovini in še vedno naraščajo.

Celo poročilo ministrstva za delo, ki poskuša ublažiti dejansko stanje, priznava, da so cene osnovnih predmetov dosegle rekord, ki so ga zabeležili v sredi junija, ko so znašale 157% cen iz leta 1939. V mnogih mestih so cene narasle za 300-400%. Vlada ni do sedaj ničesar storila, da bi zavezala neprestano naraščanje cen. »United Statesman News«, ki je običajno dobro obveščen o gospodarskih vprašanjih, priznava, da so ameriški delavci ujeti v precep, ki ustvarja cene in mezde in uničuje njihove delovne prihranke.

Inflacija v ZDA — nadaljuje časopis, napreduje z veliko naglico. Povečanje cen bo omejilo povpraševanje. Če se zmanjša povpraševanje v državi v času, ko je povpraševanje iz inozemstva manjše — tedaj se čuvajmo.

Borba proti Hartleyjevemu protidelavskemu zakonu

New York, 18. avg. (Tanjug) Kampanja delavskih sindikatov in naprednih organizacij proti Taft — Hartleyjevemu protidelavskemu zakonu se nadaljuje. »New York Times« objavlja večje število poročil iz raznih krajev in mest v ZDA, ki poročajo o akcijah sindikalnih organizacij v kampanji proti protidelavskemu zakonu. Tako zveza tipografov v Clevelandu v državi Ohio, ki pripada ameriški federaciji delav, nasprotuje načinu sklepanja sporazumov, ki ga določa Taft — Hartleyev protidelavski zakon. Predsednik te zveze Randolph Woodrof je pozval tudi založnike, naj se združijo s tipografskimi delavci pri pobujanju protidelavskega zakona in izjavil: Dokazali bomo, da znamo hitreje misliti kot zakonodajalci.

Angloameriški razgovori

London, 18. avg. (Tanjug) Čeprav še ni bilo objavljeno uradno poročilo o vsebini angloameriških razgovorov o izpnebnih najtežjih določbah pogodbe o dolarskem posojilu, mislijo v Londonu, da bo Velika Britanija zadrževala zlasti spremembo onih določbah pogodbe o dolarskem posojilu po katerih mora Velika Britanija dati svojim upnikom na razpolago dolarje za določen del njihovih šterlinskih terjatev. Namen te določbe pogodbe o posojilu je bil, da bi ZDA na račun Velike Britanije zboljšale svoje trgovinske stike, in Velika Britanija danes težko občuti posledice takšne ameriške politike.

Poljski minister za preskrbo v Moskvi

Moskva, 17. avg. (Tass): V soboto sta prispela v Moskvo ministri za preskrbo Poljske republike Lechowicz in pomočnik ministra za trgovino in industrijo Poljske republike Rujanski.

Surovo ravnanje angloameriških stražarjev z udeleženci tolminske proslave iz cone A

Pri Sv. Luciji je angloameriški stražar streljal na gospodinjstvo pomočnico Marijo Krivec in jo težko ranil

Ko so v nedeljo 17. t. m. zjutraj angloameriški stražarji na demarkacijski liniji na blokih v Sv. Luciji na Soči in v Tolminu opazili, da prihaja iz cone A Juljske Krajine veliko število ljudi na »Praznik dela« v Tolminu, so takoj pričeli strogo kontrolirati ljudi, ki so šli preko meje. Vsi, ki so potovali s kamioni, so morali takoj izstopiti in se postaviti v vrsto drog za drugim. Če niso tega takoj storili, so jih stražarji gonili s puškami, pripravljenimi na strel.

Marija Krivec, ki jo je angloameriški stražar težko ranil

V nedeljo zjutraj ob 7.30 je šla preko bloka pri Sv. Luciji tudi Marija Krivec, 34letna gospodinjstva pomočnica iz Modreje v kanalskem okraju. Ko je bila že preko sredine mosta in s tem preko demarkacijske linije, je pričel angloameriški stražar na njo vstopiti. Pogledala je nazaj in se mu nasmejala. Mislila je, da jo je stražar prepoznal, ker je že večkrat šla preko demarkacijske linije in je niso stalno kontrolirali, je šla dalje. Angloameriški stražar pa je pričel na njo streljati in Marija Krivec se je zrušila tri metre proč od jugoslovanske karavle.

Ko se je ljudstvo iz cone A vracalo zvečer s tolminske proslave, so angloameriški stražarji postopali z njim znova zelo brutalno. Zlasti grdo so postopali s tržaškimi Italijani, vse to z namenom, da bi preplašili demokratično prebivalstvo cone A, da ne bi več prihajalo na proslave v cono B Juljske Krajine. To postopanje ni edini primer, temveč je postalo že običajno v dne, ko so v Tolminu ali

družih krajih cone B Juljske Krajine ljudske proslave.

Stražar na jugoslovanskem bloku Risto Ristovski je o incidentu izjavil naslednje:

»Ob 7.30 je prišla po cesti iz cone A neka ženska na kolesu, za katero so pozneje ugotovili, da se imenuje Marija Krivec. S kolesom je šla mimo ameriškega stražarja, ki je stal sredji ceste. Pustil jo je mimo in ni zahteval legitimacije za kontrolo, tako da je šla nemoteno naprej. Ko je s kolesom prešla sredino mosta in s tem demarkacijsko črto in prišla pred našo rampo, tako da je bila že približno 11 m proč od demarkacijske črte, je ameriški stražar pričel vpiti. Obrnila se je in šla dalje proti naši rampi. Tedaj je ameriški stražar ustrelil v zadnji del karavle. Spustila je kolo in padla na tla. Kroglja ji je šla skozi desno stran prsi, se odbila od trde ceste in udarila ob zid naše karavle. Ta čas je bilo pred karavlo okrog 20 civilistov iz Trsta, ki so šli v Tolmin na proslavo. Ista kroglja bi lahko ranila še koga teh. Med njimi je bil tudi naš dežurni Dmitar Grahovec in dva člana milice, ki opravljata službo na bloku. Jaz sem bil nekako štiri metre proč od ranjene žene in kroglja je švignila približno dva metra od mene. Ko je žena padla k zidu, sem šel takoj k njej, da ji pomorem. Pritekli so tudi civilisti, jo vzdignili na stol in neki zdravnik je obvezal rano. Žena je bila takoj s kamionom Rdečega križa odpeljana v Vipavo. Na ameriskem bloku je bil poleg stražarja, ki je streljal, še en vojak in en civilni policaj. Ameriški stražar je bil takoj zamenjan in na njegovo mesto je prišel drugi. Stražo so počakali in so bili po incidentu na mostu štirje stražarji.

Komisija, ki so jo sestavljali javni tožilci Ciril Janežič, sodnik Zvonimira Gabršček in član UDV za okraj Tolmin Stane Čeligoj, je zaslula tudi Alojza Ličana, ki je bil zjutraj 17. avgusta v službi za kontrolo potnikov in prometa na bloku pri Sv. Luciji in Franca Tušarja, člana Narodne zaščite iz Sv. Lucije, ki so v celoti potrdili izjavo stražarja Ristovskega. Zdravnik dr. Josko Valenticič iz Sv. Lucije na Soči, ki je pregledal ranjeno Marijo Krivec, je ugotovil, da je rana precej težka in bo imela za posledico težkoče v preživetju desne nadlakti.

Incident na bloku pri Sv. Luciji je bil eden od požukosov, s katerimi hočejo razni elementi, ki jim ne ugaja demokratični razvoj ter kulturno-prosvetni dvig ljudstva v cono B Juljske Krajine, preprečiti prebivalstvu iz cone A Juljske Krajine, da bi spremljalo razvoj v cono B, kler vladajo ljudstvo samo sebi.

Komunistična partija Madžarske jamči za izvedbo svobodnih volitev

Budimpešta, 18. avg. (Tanjug) Namestnik predsednika vlade Matyas Rakoszy in generalni sekretar KP Madžarske se je na zborovanju v rudarskem kraju Ayka dotaknil priprav za bližnje volitve in poudaril, da je delovno ljudstvo z odobravanjem sprejelo novi volilni zakon, s katerim je odvzeta volilna pravica ljudskim sovražnikom — fašistom in reakcionarjem. Pristašem starega gospodstva, da seveda to ni po volji, ker bi radi s pomočjo volitev dosegli svoj namen — razbitje demokratičnih sil. Reakcionarna propaganda je širila izvalne vesti, češ da je več kot polovica volivcev izgubila glasovalno pravico. Razžirjeno so tudi govorice, da se bodo osebam brez volilne pravice odvzela nakaznice za kruh, da jih bodo poslali v Sibirijo itd. Dejanski pa se je pokazalo, da je sedaj več vpisanih volivcev, kot jih je bilo ne volitvah leta 1945.

Brez dvoma so se zgodile tudi napake pri sestavljanju volilnih imenikov, toda, če se je vrnil samo 1% reakcionarjev — fašistov, potem se bo morala občutiti njihova dejavnost. Resnejše napake, storjene pri sestavljanju volilnih imenikov bodo seveda takoj popravljene. KP Madžarske je porok, da se bodo volitve v redu izvedle. Preteklo je že več kot polovico

volilne kampanje in v državi še ni bil skaljen mir. Tudi opozicijske stranke imajo možnosti, da prirejajo svoja zborovanja in klevetajo demokracijo, ne da bi se jim kaj pripetilo.

Mariborski conski turnir za državno prvenstvo v šahu

Maribor, 18. avg. Dopoldne je bila odigrana prekinjena partija iz XIII. kola Mišič : Longer z rezultatom 1:0. Popoldne se je igralo XIV. kolo: Nedeljnikov je premagal Mišiča, Simonović Fajerja in Udovčić Sisko. Remis so se končale partije R. Marković : kapetan Marković, Gruber : Rabar in Kulžinski : Horvat. Prekinjene partije Kindij : Vidmar in nejasnem položaju, Longer : Mišura in Janošević : Tot pa z ugodnejšimi izgledi Longerja in Janoševića. Stanje po XVI. kolu: kapetan Marković 9 točk iz 13 partij, Horvat 9 iz 14 partij, Kulžinski in Nedeljnikov 8 iz 13 partij, Vidmar in Mišič 7 in pol (1) iz 13 partij, Gruber 7 in pol iz 14 partij, Tot in Janošević 7 (1) iz 13 partij, Simonović 7 iz 13 partij, Mišura in Udovčić 6 in pol (1) iz 13 partij, Fajer 6 in pol iz 14 partij, Šiška 6 (1) iz 14 partij itd.

V zapadni Poljski bodo osušili pokrajine, ki leže nižje od morske gladine

V zapadni Poljski je mnogo pokrajin, ki so nižje od morske gladine ali gladine vode v rekah, ki tečejo skozi te pokrajine ali okoli njih. Te pokrajine bodo osušili na ta način, da bodo odvajali deževnico in snežnico, ki se nabira v njih, v višje vodne bazene (reke ali morje).

Te pokrajine so gdanski in Elblongski Zulaivi, ki obsegajo nad 100.000 ha zelo plodne zemlje, dalje ozemlje poznanskega okrožja vzdolž rek Varte, Notence in Odra. Da bi osušili te predel, so Nemci v Ljubuški pokrajini na obrežju Varte, ob dolnini teku Notence in Odra zgradili 25 črpalnih postaj. Motorji teh postaj dajejo okrog 400 kilowatov, prav toliko, kolikor je neobhodno potrebno, da bi osušili 100.000 ha gdanskih, elblongskih in malborskih Zulavov. Ozemlje, ki ga izsušujejo s črpalnami v Ljubuški pokrajini, je večje kakor območje pas za izsuševanje. Največja izsuševalna postaja na Poljskem je na reki Odr v Sodobi in daje 1400 kw.

Nemci so pred svojim odhodom namenoma razrušili vse te postaje, tam, kjer pa jim to ni popolnoma

Poljedelski plan v vzhodni Pomeraniji

Ekonomska komisija je izdelala triletni plan za poljedelstvo v vzhodni Pomeraniji, ki obsega okrog 90.000 posamičnih kmečkih gospodarstev. Ta gospodarstva bodo dajala svoje priročke za izvoz, delno pa tudi za domače potrebe. Po triletnem planu bo narasla produkcija mleka na 126 milijonov litrov, mesa na 28.000 ton, jajc na 67 milijonov 500.000 komadov, perutnine na en milijon 650.000 komadov.

V prvem četrtletju tega leta so poljedelci dobili investicijski kredit v znesku 62 milijonov zlotov, 17 milijonov je predvidenih za nakup živega inventarja, 19.000 zlotov kot posojilo za poljedelce, ki nimajo konj, 18.000 zlotov za nakup mrtvega inventarja, 6 milijonov za obnovo posojil in 2 milijona za druge potrebe.

Novo elektrarne v vzhodni Pomeraniji

Ob Vadangskem jezeru v vzhodni Pomeraniji je pred nedavnim začela proizvajati tok obnovljena hidrocentral, ki so jo porušili med vojno do 80%. Pri srednjem teku vode 8,5 kubikov v sekundi daje ta elektrarna

na leto 1 milijon 500.000 kilowatnih ur.

Obnova in izgradnja hidrocentral ter drugih električnih napeljav je poverjena energetskemu podjetju mazurskega okrožja, ki je doslej obnovilo že 9 električnih central, kakor tudi 375,5 km daljnovoda visoke napetosti in 1201 km daljnovoda za nizko napetost. Med ostimi, ki jih še gradijo, sta elektrarni Rakovec s 500 kw in Karvinti s 650 kw. Začeli so obnovljati tudi elektrarno v Kvizidini, ki bo dajala 1280 kw. Elektrarna v Elblongu, ki so jo zgradili lani, oskrbuje s svojimi 19.280 kw mestne okraje oltušinskega okrožja, kakor tudi dele gdanskega, belostotskega in varšavskega okrožja.

Triletni plan elektrifikacije predvideva popolno elektrifikacijo vasi, kar bodo dosegli z gradnjo novih električnih linij in napeljav linij visoke in nizke napetosti.

Elektrifikacija zapadne Pomeranije

Elektrifikacija dela v zapadni Pomeraniji dajejo odlične uspehe. Nedavno so dovršili gradnjo električne linije Reclav — Svinoustje, ki preskrbuje pristanišče in mesto Svinoustje z domačo električno energijo. Do nedavnega so dobivali električno

energijo iz Nemčije. V Žulbini pod Šeščinom so pravkar dokončali obnovo turbinskega kompleksa, v Ružicah pa zgradili električno podcentralo z zmogljivostjo 40 kw.

Obnovili in razširili so telefonsko mrežo

Poljski minister za pošto in brzovojno dr. Juzuf Putek je dal predstavniku PAP-a izjavo o obnovi poštovno-brzovojne mreže. Na Poljskem je bilo med vojno uničenih 80% poštnih naprav za telekomunikacije. V prvih šestih mesecih t. l. so napeljali 625 kilometrov novih telefonskih linij in obnovili 9600 km podzemnih ter 8400 kilometrov odprtih linij mestne mreže. Telefonskemu prometu služijo še 14.500 telefonskih mrež, 26 teleprinterjev in nova avtomatična telefonska centrala v varšavskem predmestju Pragl, v Wrocławu, Šečcinu in Olsztinu. 20 direktnih telefonskih ter 7 telegrafskih in 17 radijskih linij vzdržuje zveza z inozemstvom in tako povezuje Varšavo s Stockholmom, Kopenhagmom, Londonom, Parizom, Brusljam, Amsterdamom, Prago in Brnom. Radiotelefonski promet — je izjavil nadalje minister Putek je vzpostavljen z ZDA in Južno Ameriko. Kljub pomankljanju naprav je bilo število mednarodnih linij v letu 1946,

za 7% večje od števila v letu 1939, povečalo pa se je tudi število kablov. Telekomunikacijske mreže še nadalje razširjamo. (Tanjug.)

Na Poljskem obnavljajo

Poljska demokratična vlada zelo skrbi za obnovo zapadnih področij. Ministrstvo za osvobodene pokrajine je dodelilo kredit v znesku 100 milijonov zlotov za obnovo ene izmed najbolj opustošenih oblasti — gubšidsko-šleski. 400 porušenih vaskih gospodarstev bodo obnovili in izročili poljskim naseljencom. (Tanjug.)

Kovinska industrija presega plan

Generalni direktor centralnega urada za metalurgijo ing. Lecz je dal izjavo za tisk, v kateri je opozoril na razvoj poljske kovinske industrije. V Juliju je dosegla proizvodnja skupno vrednost 64.000.000 predvojnih zlotov, kar je 20% več kot povprečna mesečna proizvodnja leta 1938. Koncem leta 1945. je znašala proizvodnja 50% predvojnega proizvodnje, v letu 1946. pa so dosegli predvojni nivo. Največji napredek je pokazala proizvodnja železniške opreme in poljedelskih strojev. Letošnje investicije znašajo 2,5 milijard zlotov, prihodnje leto pa 7 milijard zlotov. (Tanjug.)

Življenjepisi novih ministrov vlade LRS

Dr. Jože Potrč

Novi minister za prosveto tovariš dr. Jože Potrč je bil rojen 3. aprila 1903 v Vintarovich pri Ptuju. Po končanem gimnaziju se je leta 1922 vpisal na univerzo v Zagrebu, kjer se je leta 1924 priključil napredni mladini, ki se je borila proti velikosrbskemu imperializmu za nacionalno enakopravnost in ki je širila med dijaštvo napredne ideje. Od leta 1924 dalje ga je vzgajala Komunistična partija. Kot zavednega borca za pravice delovnega ljudstva, ga je ves čas preganjala policija raznih protiljudskih režimov, ki ga je tudi večkrat zaprla. Od 1930. leta dalje je deloval kot zdravnik na vasi, se udeleževal vseh političnih akcij naprednega demokratičnega gibanja, ter je bil zaradi tega med vojaško-fašistično diktaturo obsojen na dve leti zapora, konfiniran v domači občini in poslan v taborišče na Ivanjcih.

Kljub vestranski poklici in politični delavnosti si je našel čas tudi še za znanstveno delo, ter se je zlasti poglobljal v teorijo marksizma leninizma in v biologijo. Ob napadu nemškega fašizma na Jugoslavijo se je javil prostovoljno v bivšo jugoslovansko vojsko, bil zajet ter v taborišču skupaj z drugimi tovariši organiziral narodno osvobodilno gibanje. Po osvoboditvi je deloval v okrožnem odboru Osvobodilne fronte v Mariboru, pozneje pa v propagandni komisiji IOOF, kjer se je posvetil ideološki izgradnji kadrov. V Slovenskih goricah je bil izvoljen za ljudskega poslance v Skupščino Ljudske republike Slovenije.

Viktor Replč

Novi minister za trgovino in prekrbo Viktor Replč je bil rojen 7. avgusta 1914 v Ljubljani. Po dovršenem učiteljsku je vstopil v bančno službo. V društvenem in političnem življenju je deloval pri Sokolu, kjer je bil voditelj. Med razcepitvijo Sokola je sodeloval v demokratičnem krilu in s to skupino vstopil kasneje v Društvo prijateljev Sovjetske zveze. Ob ustanovitvi Osvobodilne fronte je z drugimi naprednimi Sokoli vstopil v OF. Za leta 1941. je bil član pokrajinskega odbora Ljudske pomoči in član finančno-gospodarskega odtoka izvršnega odbora OF. Leta 1942 je postal član ljubljanskega dela Glavnega štaba Slovenije in poverjenista izvršnega odbora OF za Ljubljano. Istega leta je bil zaradi delovanja v OF 4 mesece zaprt in končno od vojaškega sodišča zaradi pomanjkanja dokazov oproščen. Ob kapitulaciji Italije je bil načelnik odtoka za finance upravne komisije za osvobodeno ozemlje Slovenije. Na zboru poslancev v Kočevju oktobra 1943, pa je bil izvoljen za odposlanca in člana SNOS-a. V letu 1944. je bil imenovan za načelnika odtoka za finance pri Predsedstvu SNOS-a, kjer je ostal do osvoboditve.

Prvi slovenski zdravstveni aktivisti

Glavni odbor Rdečega križa Slovenije je s pomočjo svojih okrajnih odborov organiziral deseterdne tečaje za zdravstvene aktiviste. Pred kratkim so delali prvi od teh tečajnikov — tisti, ki so hodili v tečaj v Murski Soboti — izpitje.

Zdravstveni aktivisti je nov tip sodelavca v našem ljudskem zdravstvu, ki ga pred vojno nismo poznali. So to namreč ljudje, ki jih problematika našega zdravstva zanima, ki čutijo dolžnost in veselje do sodelovanja v reševanju posebnih težav ljudskih zdravstvenih problemov. Dosedaj je Rdeči križ vzgajal le prostovoljne bolničarje, ki so tu in tam nastopili ob različnih akcijah in nudili predvsem prvo pomoč. Zdravstvenemu aktivizmu pripada širša in važnejša naloga. Zdravstveni aktivisti mora v resnici postati propagator zdravega življenja v svoji okolici. Razviti se mora v nosilca zdravstvene vzgoje najbolj širokih plasti ljudstva, kajti le tako bomo dosegli uspehe v našem zdravstvu, če bomo dvignili z zdravstveno vzgojo zdravstveno zavest našega prebivalstva, če bomo ljudstvo tako zdravstveno vzgojili, da bo samo pomagalo v borbi proti različnim ljudskim boleznim in zdravstvenim pomanjkljivostim, ki jih je predvsem na našem podeželju še sorazmerno mnogo. Delo zdravstvenega aktivista postaja

šil v OF. Za leta 1941. je bil član pokrajinskega odbora Ljudske pomoči in član finančno-gospodarskega odtoka izvršnega odbora OF. Leta 1942 je postal član ljubljanskega dela Glavnega štaba Slovenije in poverjenista izvršnega odbora OF za Ljubljano. Istega leta je bil zaradi delovanja v OF 4 mesece zaprt in končno od vojaškega sodišča zaradi pomanjkanja dokazov oproščen. Ob kapitulaciji Italije je bil načelnik odtoka za finance upravne komisije za osvobodeno ozemlje Slovenije. Na zboru poslancev v Kočevju oktobra 1943, pa je bil izvoljen za odposlanca in člana SNOS-a. V letu 1944. je bil imenovan za načelnika odtoka za finance pri Predsedstvu SNOS-a, kjer je ostal do osvoboditve.

Jože Borštner

Novi minister za lokalni promet vlade LRS tovar. Jože Borštner je bil rojen 8. novembra 1915. leta v Sv. Križu pri Litiji. Po dovršenem gimnaziju v Novem mestu je obiskoval dveletno železniško-prometno šolo v Beogradu.

nakar je bil nastavljen kot prometnik v Rajhenburgu in kasneje v Metliki.

Ze v stari Jugoslaviji se je boril za pravice delavskega razreda. Takoj po razpadu Jugoslavije je organiziral sabotažne grupe v okolici Rajhenburga in zbiral prve partizanske oddelke. Ker ga je na vsakem koraku zasledoval Gestapo, je ušel na Dolenjsko in organiziral osvobodilni pokret v Mirni dolini. Osnovil je prve odbore OF v Mokronogu, St. Rupertu, Trzinu in drugih krajih Dolenjske. 15. oktobra 1941. je prenesel svoje delovanje v Belo Krajino, ustanovil v Metliki prvi odbor OF in postal član okrožnega odbora OF za Belo Krajino. Junija 1942. je bil imenovan za politkomisarja belokranjskega odreda, kasneje za politkomisarja Cankarjeve brigade, nato pa za politkomisarja XV. divizije NOV. V letu 1944. je bil poslan na Stajersko za politkomisarja IV. operativne cone (Stajerska-Koroška), kasneje pa je bil imenovan za komandanta te cone. Od tam je bil v januarju 1945. poslan na Primorsko v svojstvu komandanta IX. korpusa Jugoslovanske armade. Sodeloval je v vseh borbah NOV in POJ na Dolenjskem, Stajerskem in kot komandant IX. korpusa na Primorskem vodil operacije pri osvoboditvi Gorice, Trzica in Trsta.

Po osvoboditvi je bil imenovan za prvega komandanta mesta Ljubljane. S tega mesta je bil pozvan za upravnika ljubljanske železniške direkcije, v avgustu leta 1946. pa je prevzel posele pomočnika ministra za promet pri vladi FLRJ, ki jih je opravljal do danes. Odlikovan je z redom hrabrosti, z Redom za zasluge za narod II. stopnje, z redom partizanske zvezde I. stopnje, obenem pa je nosilec spomenske iz leta 1941. Pri volitvah v Ljudsko skupščino FLRJ je bil izvoljen za ljudskega odposlanca za okraj Trebnje.

ja še posebno važno, če se spomnimo velikih nalog, ki stojijo pred nami v času petletke. Samo v resnici zdravo ljudstvo jih bo lahko izvedlo. Torej doprinese zdravstveni aktivisti s svojim delom tudi važen doprinos k uspehu petletnega gospodarskega načrta. Gojenici enomesnega tečaja v Murski Soboti so na izpitu dokazali s trdnim znanjem in primerno razgledanostjo v zdravstvenih vprašanjih, da se zavedajo svojih nalog, ki jih bodo po opravljenem tečaju prevzeli. Po veliki večini so se zbrali sami kmečki fantje in dekleta, ki so z zanimanjem sledili predavateljem in vložili vso svojo voljo v učenje. Predavatelji so se potrudili približati obširno stvarno gojenecem tako, da bodo od pouka v tečaju čimveč ohranili za svoje vsakdanje delo. Zraven domačih zdravnikov so prisikloši s predavanjem na pomoč tudi vojaški zdravniki in nudili tako bodočim zdravstvenim aktivistom tudi iz svojih izkušenj mnogo dragocenege pouka.

Razstava dela v Tolminu dokaz naprednih prizadevanj tolminskega ljudstva

Svobodni Tolmin v svobodni Primorski je imel preteklo nedeljo svoj veliki praznik — razstavo dela. Tolminci, starodavni punjarji proti grofovskim pivjakom v preteklih stoletjih, so hoteli v njej prikazati, kako se dela in kakšne uspehe je možno doseči pri delu v svobodni državi.

Preko 12.000 ljudi je prišlo od vsepovsod, iz Primorke — tudi iz cone A, mnogo jih je bilo tudi iz Slovenije. Zadnji so prišli z namenom, da vidijo lepote naše Tolminske, da vidijo ta biser Primorske — višnjevodno modro barvo naše Soče in da se prepričajo o živahni delavnosti tolminskega prebivalstva.

Prav za prav se je praznik dela začel že v soboto zvečer s slavnostno otvoritvijo in skupnim nastopom pevskih zborov okraja ter Cankarjevo dramo »Kralj na Belajnovici«, vendar pa je bil najlepši del tega praznika nedeljska svečanost. Kar vsi not od sobote na nedeljo je bilo po tolminskih ulicah vse živo. Petje, vriskanje in vzklikanje je odmevalo med zidovi ozkih ulic, na vse zgodaj jutraj pa so začele vrelti v mesto nove in nove množice ljudstva, največ iz cone A. Okrog desetih so se vse te množice domačih in tujih gostov strmile okrog tribune na Titovem trgu, s katere so predstavniki oblasti z ministrom Ivanom Regentom gledali mimohod fizikulturikov v prvih fizikturnih oblekah.

Po paradi je spregovoril ljudstvo najprej tovariš Savo Merljak, predsednik načrtnice komisije, ki je med drugim dejal, da delo naših množic dokazuje, da so redki med nami, ki bi bili pripravljeni prodati domovino imperialistom za skledo leče, da so redki, ki nasedajo magnusnim lažem vatiškanske agencije in silno redki tisti, ki jih je lahko oceniti kot delomrnezne. Nato je javno pohvalil posamezno vasi in poedince, ki so bili ob tej priliki proglašeni za najboljše, tako vasi Nemški Rut, Hudajuzna, Ponikve, Sv. Lucija, Česočca, Sedlo, ki so bile obdarovane ter vasi Logaršče, Sela pri Podmelcu, Gorenja Tribuša, Grant, delovni kolektiv tovarne Klavže, Kal Koritnica, Zaga, Robedišče in Livek, ki so pohvaljeni kot celotni delovni kolektivi s svojim iskrenim, predanim pristopanjem k planskim nalogam in uspešnim izvršitvijo mnogih od teh. Tako so dokazale svojo visoko politično zrelost.

Prav tako so bili javno pohvaljeni poedinci Janež Andrej iz Poljubinja, Viktor Kragelj iz Zatočina, Ivan Kranjc iz Svina, Mako Golja, Franciška Sorli, Mihael Božič, Venceslav Kuštrin iz Podmelca, Ivan Jan iz Spodnje Tribuše ter Franc Skrt in Karel Kenda iz Sv. Lucije.

Tovariš Kajtimir je prinesel pozdrave prazniku dela kot odposlanec IOOF in je v kratkih besedah poudaril važnost in pomen prireditve.

Kot zadnji je govoril, predno je otvoril razstavo dela, tovariš minister Ivan Regent, ki je v preprostih in toplih besedah pozdravil Tolmince, ki z delovno razstavo dokazujejo, kako so pristopili k zmagovajni nalog petletnega gospodarskega načrta.

Razstava sama je vsakogar navdušila. Na Titovem trgu je bila postavljena mala planinska kočica, prijetno in kar udobno urejena, kot prava planinska kočica v naših planinah. Okoli nje so postavili skalnate skupine, obrasčene z mahovi in porasle s planikami.

Vhod v razstavnih prostor je predstavljal model modernega mostu in pod njegovim obokom si lahko prišel na dvorišče osnovne šole, kjer je bila urejena razstava. Na dvorišču so bili razstavljeni kmetijski stroji, nad njimi napis

»Stroj pomaga kmetu«

Z grafikonom je bila prikazana razlika med cenama oranja s traktorjem in oranja z navadnim kmečkim plugom. »Traktor — bodočnost poljedelca!« Nadalje so bili razstavljeni stari leseni plugi, ki jih še danes uporabljajo marsikje v hribovitih predelih.

Razstavljeni so bile tudi najboljše pasme kokoši, drobnice, konje in goveda, ki najbolj uspeva v tolminski dolini. Iz sadjarstva je bilo prikazano pravilno sajenje sadnega drevesja, bordska brozga za škropljenje ter moderne škropilnice in stiskalnica — sami domači izdelki. Iz čebelarstva si lahko videl lepo urejen čebelnjak, majhen panj in različne priprave za točenje medu.

Pred vzhodom v razstavo poslopje je obiskovalce pozdravil napis nad vrati: »Za velike uspehe, ki smo jih dosegli od sedaj na gospodarskem polju, kljub temu, da smo odgnani od Trsta in Gorice in da še nismo v Jugoslaviji, se moramo v največji meri zahvaliti vsem, ki so dostojno in častno izpolnili svojo dolžnost pri delu.«

Napis na šolskem hodniku so obiskovalcu povedali, kaj vse si je to ljudstvo postavilo za nalogo izpolnitvi v petletki. Tako povečati proizvodnjo umetnih gnojil na 350.000 ton do leta 1951 in s tem preseči proizvodnjo za 48 krat. Zagotoviti delovnemu kmetu vsestransko gnotno in strokovno pomoč ter ga usposobiti, da bo uporabljal sodobne metode pri obdelovanju zemlje in živinoreji — tudi to je naloga Tolminec, ki jo bodo brez dvoma izpolnili.

Z načrtnim obdelovanjem zemlje ustvarjamo blagostanje!

V sobi razstavljenih kmetijskih proizvodov je bilo na plakatu jasno in razločno orisano površinsko stanje kultur v letu 1946 ter načrt za leto 1951. Iz njega je bilo razvidno za koliko bo zmanjšano sajenje nekaterih kultur, ki v tem predelu slabo uspevajo in za koliko bo povečano sajenje drugih, ki bodo donosnejše in boljše obrodile.

V tem prostoru si lahko videl lepo sortirano krasno sadje, zelenjavo in druge poljske prideleke, od žit, kornice in fižola, do krompirja. Vse to

je bilo pridelano s umnim in vestnim kmetovanjem.

V oddelku živinoreje in mlekarstva so krasile etene slike planinskih planjarjev, kamor odzveno vsako leto živinoreja na pašo. Razstavljeni so bili vsi živinorejski in mlekarški produkti, od umetno valjenih piščančev, lepo sortiranih jajc do različnih vrst sira.

Razstavljenih je bilo 83 različnih vrst lesa, od katerih bodo v bodoče gojili samo rentabilne vrste. Prav tako znajo Tolminci dobro izkoriščati vse stranske produkte gozda kot smolo, lubje, žir, maline, gobe, jagode in zdravilne rastline ter vse domače surovine. Razstavljen je bilo tudi ogelje — bukov in leskovo, zadnje kot specialiteta za izdelavo smodnika in stekla. V gozdarskem oddelku si lahko videl tudi ličen model tolminske dvareke kočice, opremljene s pogradi in tradicionalnim tolminskim ognjiščem, dalje relief 10 km dolge motorne žičnice v državnem gozdu Kneža ter model centralne postaje žičnice v istem gozdu. Žičnice bodo Tolmincem odprle pot v dozdaj nedostopne gozdove.

Pod napisom — zadržimo gozdne škodljivce, so bili razstavljeni glavni škodljivci in uničevalci drevesja kot lubadar, borov prelec, lešar in gobe, da si jih je lahko vsak ogledal in jih spoznal ter jih bo tako lažje uničeval.

V oddelku gradenj si takoj opazil precej veliko piramido, postavljeno sredi sobe, narejeno iz domačega gradbenega materiala — tolminskega

lehnjaka, ki ga večinoma uporabljajo za arhitektonske dekoracije. Po stenah so bili razstavljeni načrti različnih gradenj, ki bodo v bližnji prihodnosti izvršene v okraju.

»Mogočni vrhovi Julijskih Alp, ki so ločili Primorsko od svojih bratov, nas danes zopet združujejo v silno celoto, je bil napis, ki je visel v razstavnici sobi turizma in ta je bil dovolj jassen, da je povedal vse.

»Z normami bomo pocenili naše proizvode«

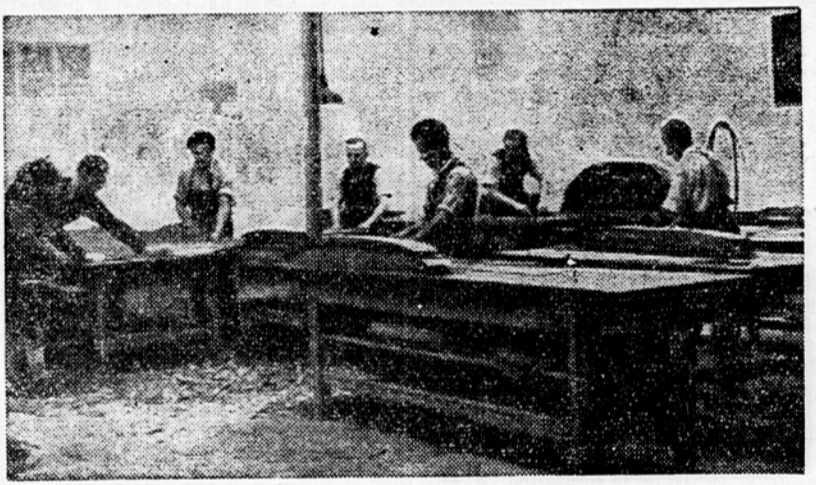
so sklenili tolminski obrtniki. Mizarji so razstavljali lične komade pohštva, koljarji svoje izdelke, čevljarji krasno izdelane čevlje vseh vrst in še mnogo drugega.

Gotovo je bil med najbolj zanimivimi oddelki predvse. Ta je prikazal prosveto na Primorskem do leta 1918, ki je obstajala iz skromnih knjižnic in revij in kako so po letu 1918 izgubili še to skromno pravico do knjig v svojem jeziku.

»Slovenski abecednik je postal nevaren fašizmu!« je pisalo nad ozganimi knjigami, ki so ležale na krvavo rdečem polju, poleg puške, verige, fašistične črne erajce in kape z liktorškimi znaki. Te ožgane knjige bodo ostali večni sledovi 2000 letne italijanske kulture na naših tleh. Po letu 1943 do 1945 pa je nastalo mogočno geslo naših borcev za svobodo »Smrt fašizmu — svoboda narodu!«. Odprle so se prve partizanske šole na Tolminskem — iz krvi borcev je raslo

Tovarna usnja v Slovenskih Konjicah je še vsak mesec prekoračila proizvodni plan

Tovarna usnja v Slovenskih Konjicah je dosegla letos že več lepih delovnih uspehov. Vredno jim je zabeležiti toliko bolj, ker nam jasno kažejo veliko razliko med večeraj in danes. Včeraj — to je pred desetimi leti, je bila tovarna zaradi splošne stavke delavstva zaprta in strogo zastražena po Natlačnovih žandarjih. Delavstvo, ki ga je bivši lastnik izkoristil, kolikor je mogel, je dolgo potrpežljivo prenašalo nezorno stanje. Pobuda zavednih tovaršev ga je končno zdramila, da se je zavedlo svoje moči in spoznalo pomen političnega boja. Iskra, ki se je tedaj vžgala, je že med vojno zanetila krepke plamen upora v konjiškem okraju. Danes pa trdno povezuje vse delavstvo v boju za novo, boljše in lepše življenje delovnega človeka.

Pogled v jermenarno

Stavke pred desetimi leti se živo spominja vse delavstvo, ki je bilo tedaj zaposleno v tovarnah. »Takrat smo se borili za svoj kol obstoj, za drobitnico kruha. Danes nam tega ni treba več, saj je naše delo plačano, kakor še nikoli doslej. Danes se borimo, da bi čim več izdelali in da bi bilo naše delo čim bolj uspešno ter koristno vsej naši skupnosti. Zavedamo se, da se bo tako tudi naš požej še izdatno izboljšal, pravi delavstvo. Naš odnos do uprave je danes najboljši in si takega prej nikoli ne bi mogli misliti.«

Proizvodni plan so doslej še vsak mesec prekoračili

V ospredju vsega prizadevanja in zanimanja delavstva in uprave je izpolnjevanje plana. Tovarna ga je doslej še vsak mesec prekoračila, kolikor je bilo mogoče. V aprilu ga je presegla količinsko za 30 %, finančno za 31 %, v maju količinsko in finančno za 11 %, v juniju količinsko za 16 % in finančno za 30 % ter v juliju količinsko za 15 %, finančno pa za 7 odstotkov. Pri vsem tem je treba poudariti, da se znaten del tovarniške proizvodnje ne šteje v planske naloge.

Takoj pri vzhodu v tovarno kaže poseben grafikom uspehe posameznih oddelkov. V juniju so oddelki dosegli naslednje uspehe: vegetabilna lužnica je prekoračila plan za 35,7 %, kromna lužnica za 26,2 %, kromna barvarna za 15,5 %, vegetabilna strojarna za 13 %, kromna izdelovalnica za 12 % in vegetabilna izdelovalnica za 11,9 %. Vsi oddelki skupaj so prekoračili plan za 16 %.

Proizvodnjo v juniju je dvigalo enomesечно medobratno tekmovanje, v katerem je zmogala vegetabilna lužnica. Razvoj tekmovanja, dosežene uspehe in neuspehe so dnevno prikazoval tako, da so jih zapisovali na posebni deski pri vzhodu. Uspeh tekmovanja je bil zelo zadovoljiv. Po zaključku so 13. julija proglasili najboljše tovariše in tovarišice za udarnike. Odlikovani tovariši so se izkazali takole:

Uspešni udarnikov

Ivan Planinšek, predsednik sindikalne podružnice, ki je bil že tretjič proglašen za udarnika, je prekoračil kot cepilni mojster normo na cepilnem stroju za 32,1 %. Antonija Zelič, delavka, ki je bila drugič proglašena za udarnico, je prekoračila normo na usnji in zaradi doseženih prihrankov

stroju za ločenje za 23,1 %. Franc Sevssek, delavec, ki je bil proglašen drugi za udarnika, je prekoračil normo na stroju za iztezanje na boben za 26,3 %. Drugič je postal udarnik tudi delavec Henrik Kukovič, ki je prekoračil normo na likalnem stroju za 26,7 %. Pri ročnem odstranjevanju mesa so prekoračili normo usnjarski pomočniki Ivan Kržižič in Franc Razboršek za 36,6 %, Jurij Jevšenak za 23,6 %, Vinko Čurk in Martin Kovac za 38,6 %, Radovan Drobnjak za 38,4 % in Vincenc Ban za 33,7 %. Jurij Leskovar, priločni usnjarij, je prekoračil normo na cepilnem stroju za 36,3 %, delavec Ivan Jevšenak pa za 31,5 %. Za udarnika je bil proglašen tudi Matej Kirbus, obratovodja, zaradi prekoračenja planske proizvodnje za 30 %, izboljšanja kakovosti

delavstvo sprejelo naročilo z veseljem in samozvestvo. Deset tovarišev se je takoj prostovoljno javilo, da bodo naročeni pogonski jermen izdelovali izmenoma dan in noč.

Naloga je bila zelo zapletena in težavna. Izdelati je bilo treba jermen »trojnik«, dolg 56 m, širok 96,5 cm in debel 18 mm za obremenitev 6000 kilogramov za neuračunano 100 % sunkovito obtežitvijo in za 450 obratov v minuti. Obratovodja in mojster jermenarne sta skrbno izbrala zanj 170 težkih vegetabilnih jermenskih krupov. Že izdelava »trojnika«, to se pravi zlepljenje treh jermenskih dolžin, je bilo težavno delo, ki je zahtevalo veliko manjavnosti, pazljivosti in preizkuševanja.

Ko pa je bil »trojnik« izdelan, je moral prestat še ves potek napenjanja, ravnanja, obtežitve, obrezovanja, čiščenja in apretiranja. Veliko je bilo veselje delavcev, ko je jermen odločno prestat preizkušnjo obtežitve. Po enodnevnem sušenju so nato jermen, ki je tehtal 1000 kg, naložili na tovarni avtomobil in ga odpeljali v Smederevo, kjer so ga že nestrpno pričakovali. Točno 18 dni po prejemu naročila je bil jermen izročen železarni in montiran na valjalni stroj. Tudi zadnjo preizkušnjo je železarni sami je prestat odlično.

Obrat se modernizira

Tovarna si prizadeva, da bi bila v vsakem pogledu vzor drugim tovarnam svoje stroke. Po normah dela že 67 % delavstva, katerega tretjino sestavljajo ženske. Norme so uvedli, kjerkoli se je dalo. Delovni postopek je do skrajnosti racionaliziran in je za tretjino krajši, kakor v nekaterih drugih tovarnah. Kakovost izdelkov je zelo dobra. Obrat se letos izpopolnjuje in modernizira. Razširjajo vegetabilno strojnico in gradijo novo kotlovnico. Prej ali slej pa se bo moral podjetje lotiti tudi gradnje stanovanjskih hiš za svoje delavstvo, ker ni stanovanjska stavka v Slovenskih Konjicah nič manjša kakor drugod.

Želje na naslov glavnega odbora ESDNS

Tako se tovarniški kolektiv, njegove skupine in poedinci danes z uspehom uveljavljajo v proizvodnji, kulturnem in fizikturnem delu. Ko smo vprašali predsednika tovar. Planinskega, katera vprašanja jih trenutno najbolj težijo, nam je odgovoril: »Mnogo je še tega, kar moramo napraviti v korist proizvodnje in delavstva. Toda ena želja bi se nam pa lahko kmalu izpolnila. Želimo, da bi imel glavni odbor Enotnih sindikatov v Ljubljani potujoči kinoprojektor, s katerim bi mogli tudi v naši tovarni predvajati filme. Naši delavci sploh ne vedo, kaj je kino in so tako prikrajšani za važno kulturno prosvetno dobrino.«

Ta značilna želja je tako skromna, da smo prepričani, da jo bo mogel glavni odbor Enotnih sindikatov Slovenije marljivo konjiškim usnjarijem v kratkem izpolniti. Tako bo še bolj podčrtana velika razlika med večeraj in danes, ki jo poudarja delavstvo s svojim današnjim poštvovalnim in uspešnim delom.

Največji pogonski jermen izdelan v Jugoslaviji delo konjiških usnjarijev

naše novo šolstvo, naša nova literatura. Na razstavi si je lahko vsakdo ogledal izdelke učencev novih slovenskih šol, lepo opremljene pionirske stenočase, ročna dela, risbe 13-letnega Jožka iz Sv. Lucije, ki je skušal narisati podobe Prešerna, Levstika, Gregorčiča in sliko kmetskega selca, pa se mu je kar dobro posrečilo. V drugem predelu je bilo pod geslom »Mladina ljubi delo in razvedril« prikazano življenje mladine izven šole, pri fizikturni in pri knjigah. »Borba za izvedbo petletke, je borba za življenje in srečo našega otroka«. Kot zadnje, so bile razstavljene knjige, ki so izšle po osvoboditvi, sodobne knjige, katere ima na razpolago Tolminska knjižnica. Tolminci hočejo prosvetliti in kulturno dvigniti samo sebe, ustvariti človeka jasnega pogleda in dvignjenega čela, ki mu delo ne bo muka in sramota!«

Zanimiv je bil tudi zdravstveni oddelki, ki je ljudstvo vzpodbujal na borbo proti posameznim nevarnim boleznim, kot so jetika, spolne bolezni in nalezljive otroške bolezni, nadalje je prikazoval za družino škodljivo in uničevalno delo alkohola.

Samo zdrav narod ima bodočnost

to je bilo geslo zdravstvene razstave. Nadalje je bila na zemljevidu dobro razvidna porast zdravstvenih ustanov od leta 1939 do danes v Sloveniji, posebno ustanov za zaščito matere in otroka.

Razstava sama je povsem dosegla svoj namen. Dokazala je gostom in domačemu prebivalstvu, da je tolminsko ljudstvo pravilno razumelo in spoznalo pot za novo uspešno izvedbo petletnega gospodarskega načrta in da bo to pot lahko na mnogih že pridobljenih izkušnjah še izpopolnjevalo.

Mali oglasi

Oglasni oddelek
telefon št. 25-33
vodja oddelka tel. št. 25-33

SLUŽBO ISCELJU

SEDEMOLANSKA DRUŽINA (člani vsi odrasli) išče kjerkoli mesto hišnika, Brdčev Ivan, Akumulatorska postaja, Mestni trg št. 2. 20.329-2

ZAKONCA, pridna, iščeta za takoj mesto hišnika. M. Bežljaj, Beethovnova ulica 13/III. Od 12. do 3. ure. Nastop takoj. 20.326-2

SLUŽBO DOBE

NATAKARICA, pridna in poštena, dobi stalno službo. Pravica Drago, Zaloška cesta 31. 20.293-2

GOSPODINSKO POMOČNICO z znanjem kuha, čisto in pošteno, išče triletna družina Bleiweis, Bleiweisova cesta 50/III. 20.315-2

ANICA FORTUNA, naj se zaradi dogovora o delu, zgleda v Muzejski ulici št. 31. 20.326-2

Pisarniško praktikantinja

SPREJME

podružnica »Slov. poročevalca« v Murški Soboti.

TAKOJ SPREJMEMO

za naša gradilišča:

5 MANUFAKTURNIH ALI SPECIJSKIH POMOČNIKOV za vodstvo kantin in skladišč s pripadajočim upravnivštvom. Gradbeno podjetje za ceste LRS, Direkcija Ljubljana, Tyrševa 38

SUHE GOBE

KUPUJE

SEMENARNA ZA SLOVENIJO — oddelek za suhe gobe

LJUBLJANA, Prečna ulica št. 4

TELEFON ŠTEVILKA 23-29

Razpis

MINISTRSTVA POMORSTVA FLRJ

za sprejem dijakov in strokovne šole

in sicer v:

- štiriletno pomorsko tehniko na Reki, v Dubrovniku, Lošinju in Koturu — za kapetane dolge plobove;
- triletno pomorsko-ekonomsko tehniko v Dubrovniku in na Reki — za srednje ekonomsko-komercialne kadre ministrstva pomorstva FLRJ in njemu podrejenih ustanov;
- triletni ladijsko-strojniški odsek Pomorske tehnike v Bakru in Splitu — za ladijske strojnike;
- enoletna radio šola na Reki — za ladijske radiste.

Pogoji: Interesenti za gornje šole naj se obrejejo s pisмено prošnjo na: Generalno direkcijo brodarstva na Reki.

V prošnji je točno označiti šolo, oziroma odsek, v katerega se žele vpisati.

Prvošnji je priložiti:

- Solsko spričevalo 4. razreda gimnazije (ali enakovredne šole) z završnim izpitom (malo maturo). Za interese iz LR Slovenije zadošča spričevalo 4. razreda gimnazije;
- rojstni list ali uradno potrdilo, da ni starejši od 20 let. V izrednih in opravičenih primerih se bodo sprejeli tudi dijaki, starejši od 20 let;
- zdravniško potrdilo, da je telesno in duševno zdrav. Za interese za Pomorsko tehniko je treba posebej navesti, da dobro vidijo, slišijo in dobro razlikujejo barve.
- potrdilo o dobrem vedenju šolskega tajništva zadnje šole;
- kolik za 10.— din.

Šolsko leto se prične 1. septembra 1947.

Vsaka pomorsko-strokovna šola ima svojo menzo, a Pomorska tehnika na Reki tudi svoj internat.

Ubožnim in pridnim dijakom bo ministrstvo pomorstva FLRJ dodeljevalo razne podpore v obliki rednih štipendij ali v denarnih podporah. Štipendije so zagotovljene polovici vpisanih dijakov.

Prvošnji za štipendije je priložiti spričevalo o imovinskem stanju od ljudskih oblasti.

ZA MINISTRSTVO POMORSTVA FLRJ

NATAKARICO sprejme gostilna Pakl v Kolodvorski ulici št. 23. 20.324-2

OTROSKO VARUHIŃJO, ki zna tudi pospravljati, iščem. Samo dobrošeršne in poštene osebe željene. Dobra služba, Milena Skrt, Šlomska ulica 7/II — pri Zupančiču. 20.311-2

TRGOVSKEGA POMOČNIKA — pomočnico za takojšen nastop, pod ugodnimi pogoji sprejme Industrijski magazin Vrhnika. 20.323-2

LESNOINDUSTRIJSKI OBRAT in parketa na Verdu pri Vrhniku potrebuje za takojšen nastop 10 dobro izveščanih cirkularistov za rezanje zaobljenih delov, 1 dobro izveščano parniško moč za vodenje statistike. Ponudbe na naš korajz naslov — Verdu, pošta Vrhnika. 20.308-2

ZANESLJIVO TOVARISICO k dvema dečkoma v starosti od 1 do 3 let, iščem. Ponudbe na: Lušin, Ljubljana, Sliška ulica 1/II. 20.301-2

GOSPODINSKO POMOČNICO, pošteno, srečno dobro, čeprav ne zna kuhariti, sprejemam s 1. septembrom v Kotnikovi ulici 17/II. 20.236-2

GOSP. POMOČNICO, vestno in pošteno, vajene vseh gospodinskih del, takoj sprejme M. Šefman, min. Kranjska gora. 20.268-2

TRGOVSKA POMOČNICA, mlajša moč, ki je veržirana v obratnih živilih in manufakturnih nakaznih, se sprejme Nastop 1. septembra. Ivan Vizovčič, Zalec. 20.290-2

FRIZERKO, ki zna tudi moško strošič, dobro, in vajeno sprejme Zavrli Milan, frizer, Ljubljana-St. Vid 20.289-2

GOSPODINSKO POMOČNICO (saharico), ki ima veselje do te službe, sprejme takoj samo za stalno. Rgm. Polinški nasip št. 87. 20.284-2

SIVALNICA, ST. VID 48, sprejme takoj krojaškega pomočnika za večje komade. 20.205-2

ZASLUŽEK

IŠČEM OSEBO, ki bi bila pripravljena, da nam kuha kosilo. Slatnar, Lerčeva št. 8. 20.203-4

PRODAM

DVE POSTELJI z žimnicali in ležalnimi fotelji naprodaj na Poljanski cesti št. 7. 20.083-5

MOSKO KOLO in blago za moško obleko prodaja Muhič, Križevniška št. 7/II. 20.291-5

OTROSKI GLOBOK VOZICEK, nov, naprodaj v Šiški, Kamniška 40. 20.295-5

VOLNENO blago za zimska sukna prodaja Kropač v Vegovi ulici 2. 20.318-5

VRZALNO SESALKO za štiriokrajni Diesel, prodam. — Ponudbe oglaš. oddelku pod »Bosche«. 20.319-5

PRODAM

DVE POSTELJI z žimnicali in ležalnimi fotelji naprodaj na Poljanski cesti št. 7. 20.083-5

MOSKO KOLO in blago za moško obleko prodaja Muhič, Križevniška št. 7/II. 20.291-5

OTROSKI GLOBOK VOZICEK, nov, naprodaj v Šiški, Kamniška 40. 20.295-5

VOLNENO blago za zimska sukna prodaja Kropač v Vegovi ulici 2. 20.318-5

VRZALNO SESALKO za štiriokrajni Diesel, prodam. — Ponudbe oglaš. oddelku pod »Bosche«. 20.319-5

SPORTNA IN CRNA ZIMSKA SUKNJA po smerni ceni naprodaj. Naslov v oglaš. oddelku. 20.290-5

INVALIDSKI TRICIKEL prodam ali zamenjam za karkoli. Ogled v garaži: od 12 ure naprej v Šentpetrski karnari. 20.317-5

KONCERTNI KLAVIR, kratak, črn, pisalni stroj s kovčkom, preproga 2 x 3, gitaro, citre, vijolino in vijolo ugodno prodam; Naslov v oglaš. oddelku. 20.296-5

VITALUX za obnavljanje, namizni telefon, velik fotelj, lepo preproga, prt filc, stojice električno luč in 6 srebrnih žliček prodam Naslov v oglaš. oddelku. 20.296-5

PRODAM PET PARCEL TRAVNIKA in gospodarske poslopje Naslov v podružnici SP v Celju. 20.271-5

ELEKTRICEN KUHALNIK prodam; Naslov v oglaš. oddelku. 20.330-5

CRNE ZENSKE POLČEVILJE, ročno delo, nove, št. 37 in bele svilne prodaja Saladovnik, Kongresni trg št. 37. 20.287-5

KRASNO POROČNO DARILLO, zavese, ročno delo, prodaja Sax, trgovina, Mestni trg. 20.255-5

SINGER SIVALNI STROJ, pogrezljiv, nov, ugodno prodam Naslov v oglaš. oddelku. 20.256-5

COMPLETNO POSTELJO prodam v Levstikovi ul. 2a. 20.309-5

RADIO, dobro ohranjen, prodam Naslov v oglaš. oddelku. 20.259-5

PRODAM RABLJENO SPALNICO, knjižniško kredenco in prednoho steno, Sr. Petra cesta št. 85a — pri mizarju. 20.252-5

BENCINSKI MOTOR 8 HP na originalnem vozu montiran, v brezhibnem stanju, ugodno prodam. Naslov v oglaš. oddelku. 20.254-5

PISALNO MIZO s posebnim stolom, več stolov, sercirno mizico, kuhinjsko mizico, kompletno garnituro za verando, karnizo za zavese, okvirja za podobe, vse dobro ohranjeno, prodam Vprašati med 11. in 14. uro pri J. L. Malgajeva 8 (Šiška), vis. prit. levo. 20.290-5

PRAVO ZIMO prodaja Turk, Sr. Petra cesta 8. 20.035-5

TRI FOTELJE, tapacirane z usnjem, in okroglo mizico prodam. Ogled od 9. do 11. ur, v Ambroževem trgu 10. 20.293-5

ODLIČEN IN OHRANJEN PIANINO s krasnim zvokom prodam Ponudbe oglaš. oddelku pod »Lunara«. 20.238-5

SPORTNI VOZICEK, predvojni, skoraj nov, dve postelji z žimnicali, eno za mazo, in moško kolo prodam. Na sloj v oglaš. oddelku. 20.294-5

PEČICO, nekoliko rabljeno, prodam. Naslov v oglaš. oddelku. 20.295-5

ZENSKO SVICARSKO URICO, zapeseno in športno, prodam v Židovski stezi št. 6/II. 20.253-5

RADIO »INGELN« 4 cevali, prvovrsten, naprodaj na Vodovodni cesti št. 557. levo. 20.277-5

GLOBOK OTROSKI VOZICEK, praščesen in tapaciran, z žimnico, od zbiravega otroka, prodaja Dobovšek Ivan, Štožice, Turnarjeva 20/a. 20.285-5

OTROSKO OBLEKO, hoto mornariško, za štiri do pet let starega fantka, predvojni blago, novo, in plašč za kolo prodam v Ljubljanski ulici št. 43. 20.266-5

JEDILNICO, orehovo korenino, moderno in popolnoma novo, ugodno prodam. Naslov v oglaš. oddelku. 20.279-5

PRAVI PERZER ugodno naprodaj. Na ogled pri modistični Mahnič, Sr. Petra cesta 8. 20.287-5

PRODAM LEP LESTENEC in otroški športni vozicek. Naslov v oglaš. oddelku. 20.286-5

DVE NOVI MOSKI OBLEKI posedi prodaja Ekonom. gostilna Plovec, 20.282-5

PRODAM MOTORNO KOLO, znamke DKW 350 K, zadnji model. Ogled od 8 do 9. in od 17. do 18. ure v garaži »Meprome«, Tyrševa c. 28. 20.303-5

PAR MOSKIH IN PAR ZENSKIH CEVLJEV in en ženski dežnik, vse novo, prodam Naslov v oglaš. oddelku. 20.298-5

GLOBOK OTROSKI VOZICEK naprodaj na Krakovski nasipu 6. 20.251-5

ZARADI SELITVE prodam solidno, rabljeno orehovo spalnico, (starejši stil, marmornate plošče). Tyrševa cesta 69/I, levo. 20.298-5

MOSKO KOLO z dobrimi gumami, naprodaj v Staničevi ulici 8. 20.283-5

POHISTVEN LES in električen kuhalič na dve plošči, prodam. Ogled polodnevno: Gartner, Tyrševa 47b 20.297-5

KUPIM

KNJIŽARNA IN ANTIKVIARIAT Cankarjevo založbo, Miklošičeva cesta 16, kupuje in prodaja antikvarične knjige v vseh jezikih. SR 34-6

MOTORI boljše znamke, dobro ohranjeni, napi. Krašovec Pavel, Vrhnika, Stara cesta 22. 19.887-5

VEČJO HLADILNO NAPRAVO kupim. Naslov v oglaš. odd. 19.835-6

MOSKO KOLO brez gum kupim. Ponudbe oglaš. oddelku pod značko »Brez gum«. 20.296-6

KUPIM KOTEL ZA ZGANJEKURJO še v dobrem stanju, od 50 do 60 l. Naslov v oglaš. oddelku. 20.314-6

KUPIM PEČ ZA KOPALNICO, staro ali novo. — Ponudbe oglaš. oddelku pod »Kopalnice«. 20.223-6

NOVO ALI RABLJENO PISARNIKO OPREMO kupim. Ponudbe pošilite na naslov: Okrajna poslovna zveza Naproč v Škofiji Loki. 20.274-6

RUSKO ZAPESNO URO, tudi pokvarjeno, kupim. Ponudbe s ceno oglaš. oddelku pod »Ruska«. 20.261-6

KUPIM VREČKOVE KOZARCE, originalne, od 2 litrov naprej. Ponudbe na: Marijo Pišter, Vrhnika. 20.242-6

BLAGO ZA MOSKE HLAČE (angleško) kupim. — Ponudbe oglaš. oddelku pod značko »Vzorec«. 20.299-6

JESENSKO BLAGO, shatlati ali silbno Kostanjeve barve, uni, 1,20 m ali nove ozir. brezhibne take hlače za veliko postavo kupim. Ponudbe oglaš. oddelku pod »Prima«. 20.250-6

GODBENE INSTRUMENTE, klavir, harmonika itd. kupi ali vzame v prodajo Alfons Brozdek, Cankarjeva (Alfonsova) d'rača 7. 20.244-6

KUPIM 20 m PREPROGE (TEKACA), tudi 10 + 10 m različnega vzorca. Novo ali zelo dobro ohranjeno. Berežani, Beethovnova ul. 2/III. 20.292-6

V KOMISIJSKO PRODAJO enojamensko, razna dobro ohranjena oblačila, pisalne in sivalne stroje, radio aparate, pribore, preproge, perilo, servise, kristal in drugo Ivan Saks, Mestni trg št. 19. 20.294-6

ZAMENJAM

3 m CRNEGA KLOTA zamenjam za nekaj bele barve za pohištvo. Naslov v oglaš. oddelku. 20.273-7

RADIO 6 CEVNI, magično oko, zamenjam za dobro moško kolo z doplačilom ali ga prodam. Ogled od 1-4 ure. Naslov v oglaš. oddelku. 20.288-7

ZAMENJAM ODLIČEN FOTOAPARAT na 36 posnetkov, za lovska puška, dvoosovsko kal. 16. Ponudbe: Berčič Franc, Stari dvor 8, Škofja Loka. 20.285-7

NEPREMIČNINE

MAJHINO HIŠO, katere lastnik si lahko pridrži pravico dosmrtnega užitka stanovalca kupim v bližini Ljubljane ali na Gornjskem. Ponudbe na ogled pod »Rabim 1-2 nočevrca«. 20.080-6

LEPO PATRICIJSKO HIŠO, odobeno par korakov od morja, primerno tudi za weekend, prodam. Naslov v oglaš. oddelku. 20.301-6

VISOKOPRITLICO HIŠO s tremi stanovanji (polovico) za 160.000 din., na Vrhu enodružinsko za 315.000, zemljišče za Bežigradom po 60 in 65 din. m², osebno družinsko v Bohinjski Bistrici itd. prodaja Realiteta pisarna Zajec, Tavčarjeva 10. 20.321-8

HIŠO, trgovsko, obrtno, stanovanjsko, veliko dvorišče, v bližini hotela Union ugodno prodam. — Naslov v oglaš. oddelku. 20.312-8

PARCELO, 5000 m² gozda in travnik v bližini Medvod prodam. Naslov v oglaš. oddelku. 20.241-8

V LJUBLJANI ALI OKOLICI k kupim manjšo novejšo hišo z nekaj vrta lahko tudi večje zemljišče. — Ponudbe oglaš. oddelku pod značko »Vodovod in elektrika«. 20.240-8

ENODRUŽINSKO VILO v centru — možnost vselitve — takoj prodam. Naslov v oglaš. oddelku. 20.332-8

ENODRUŽINSKO VILO z nekaj vrta prodam. Naslov v oglaš. odd. 20.331-8

V NAJEM

PROSTORI v SREDINI MESTA za pisarno ali mirno obrt, se takoj oddajo. Ponudbe oglaš. oddelku pod »Mirna obrt«. 20.281-9

SOBE — STANOVANJA

MIRNA URADNICA išče opremljeno sobo. Ponudbe oglaš. oddelku pod »Mirna soba«. 20.322-10

ZAMENJAM STANOVANJE, komfortno 2 sob, v III. nadstropju v Mariboru, za enako v Ljubljani. Poizve se pri Viktoriju Logarju, p. Rimske Toplice, Smarjeta 73. 20.169-10

KUPU PRAZNO SOBO po možnosti s 60 uporabo kopalnice, v centru iščem za 1. sept. Naslov v oglaš. odd. 19923-10

URADNICA išče lepo prazno sobo s 20 uporabno kopalnico. Nudi zamenjavo sobe s 20 uporabno kopalnico in kuhinjo v Sarajevu. Ponudbe oglaš. oddelku pod »Predeletov 1. septembra«. 20.294-10

MLADA ZAKONCA, čez dan odsotna, iščeta opremljeno sobo, po možnosti v centru. Naslov v oglaš. oddelku. 20.316-10

SOBO S SOUPORABNO KUHINJO, prazno, išče soliden zakonski par. Ponudbe oglaš. oddelku pod značko »Posojilo«. 20.293-10

ENOSOBNO STANOVANJE zamenjam za enako. Karškova št. 5/1, prva vrata, levo. 20.258-10

ENOSOBNO STANOVANJE V CENTRU zamenjam za večje, neopremljeno sobo, tudi v centru. Ponudbe pošilite na oglašni oddelku pod značko »Mirna soba«. 20.253-10

OPREMLJENO SOBO v bližini bolnice iščem — Ponudbe oglaš. oddelku pod »Medicinec«. 20.260-10

MIRNO ZELO DOSTOJNI MOSKI OSEBI, ki ima svoje posteljno perilo, oddam sobo v centru. Ponudbe oglaš. oddelku pod »Rad in čistoča«. 20.276-10

ENOSOBNO STANOVANJE v Beogradu zamenjam za dvošobno v Ljubljani. Informacije v sredo in petek od 11. do 16. Hartman, Galetova 33. 20.232-10

PRAZNO SOBO v centru, čisto, s posebnim vzhodom, išče solidna tovaršnica. — Ponudbe oglaš. oddelku pod značko »M. P.«. 20.287-10

IŠČEM SOBO, najraje v bližini centra za pomoč v gospodinjstvu in poljskih urah. — Ponudbe oglaš. oddelku pod »Poštena Ia«. 20.247-10

IZŠLA JE 3. ŠTEVILKA ILUSTROVANEGA ČASOPISA

FILM

s sledečo vsebino:

Aleksandar Vučo: GLUMAC BRED FILMSKOM KAMEROM;
Joris Ivens: PISMO JUGOSLOVENSKIM FILMSKIM RADNICIMA;
Jovan Popović — Milan Bogdanović — Velibor Gligorić — Hugo Klajn — O. Bihalji-Merin — N. Hercigonja — Eli Fincl — Vjekoslav Afrid — Marijan Stulinović: »SLAVICA«, naš prvi umetniški film (diskusija v klubu repkacije »Borbe»);
Mihail Čiureli: DANAS I SUTRA SOVJETSKE KINEMATOGRAFIJE;
Iakša Petrič: KINEMATOGRAFIJA U PETOGODIŠNJEM PLANU;
Zorž Magnan: KOMKA JE U CORSOKAKU;
Radoš Novaković: MONTAZA KAO OSNOV FILMSKE REZLJE;
T. B-k: FILMSKE KATEGORIJE;
V. Budokvin: POUKE IZ FILMA »ADMIRAL NAHIMOV«;
Branko Čopić: »ZIVJECE OVAJ NAROD«;
M. Jovanović: FILMSKI PLAN KAO ODGOVORNI ELEMENAT FILMA;
Teodor Balk: PANORAMA BRISELSKOG FESTIVALA;
*** SVETSKI SAVEZ DOKUMENTARNOG FILMA

BELEŽKE

KRATKE FILMSKE VESTI

Cena številki v knjigotrški prodaji 20.— din

UREDNIŠTVO:

BEOGRAD — KNEZ MIHAJLOVA 19/II — Poštanski fah 145

Naročila poslati:

IZDAVAČKOM PREDUZECU »PROSVETA« — BEOGRAD, Dobročina 30.

IŠČEM OPREMLJENO SOBO kjerkoli. — Ponudbe oglaš. oddelku pod značko »Bojša«. 20.245-10

SOBO V LJUBLJANI ali bližini iščem ali grem kot sestanovalka. Naslov v oglaš. oddelku. 20.245-10

INZENJE išče prazno ali opremljeno sobo. Naslov v oglaš. oddelku. 20.264-10

KJERKOLI NA DEZELI išče upokojene sobo s kuhinjo ali samo sobo. Prometna zveza ni važna. Plača dobro. Možna tudi pomoč pri kakršnemkoli delu. — Ponudbe oglaš. oddelku pod značko »Pomoč«. 20.202-10

PRAZNO SOBO išče tovaršnica, ki bi pomagala v gospodinjstvu. Naslov v oglaš. oddelku. 20.242-10

ZAHVALA

Ob tragični izgubi našega dragega edina

Janeza Baraga

se najtopleje zahvaljujeva v prvi vrsti tovarišem planincev »Gornikom« za poštrevajno delo ob reševanju, sindikalni godbi Slov. Javornik, župniku iz Kor. Bele, vsem sosedom in prijateljem za vence in izraženo sožalje, ter vsem, ki ste ga spremlili na zadnji poti.

Sl. Javornik, 18. VIII. 1947.

Zalujoči starši:
MIRKO in PAVLA BARAGA

ZAHVALA

vsem, ki so ob smrti našega dragega brata in strica, gospoda

Valentina Zabreta

z namo sočustvovali. Posebej se zahvaljujemo pred. g. stolnemu dekanu dr. Francu Kimovcu, ki je vodil pogrebne svečanosti, Iskrena zahvala bodi izrečena pred. g. kanoniku in arhidijakonu Šimenču ter šentčislensku župniku Jegliču za krasne poslovilne besede v cerkvi in ob grobu. Zahvaljujemo se obema gg. zdravnikom dr. Justinu in dr. Fajdigi za njuno poštrevajno skrb za rajnega. Zahvaljujemo se vsem številnim duhovnim soobčinom za čestno spremljevanje na zadnji poti. Šentčislenskim pevcem za njihove v srcih sežajajoče žalostne, šentčislenskim cerkvenim ključarjem za njih ljubezljivo pozornost, premučnim darovalcem in pevcem in pevčicam za mnogoštevilnim udeležencem pogreba iz šentčislenske župnije, kjer je rajni gospod tako dolgo služboval, kakor tudi vsem drugim, ki so s svojo udeležbo in molitvijo pokazali ljubezen in spoštovanje do rajnega ter sočustvo s preostalinimi. Britof pri Kraju, dne 15. avgusta 1947.

ZABRETOVI

Ane Tomazič

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo 20. t. m. ob 9. uri v Slov. Bistrici.

Slov. Bistrica, Grosuplje, Maribor, Marenberg, Celje, Sv. Trojica, Ptuj, dne 18. avgusta 1947.

Družine:
TOMAZIČ, ČERNOVEK, KRULC in ostalo sorodstvo

Martin Andersen Nexø:

U božji deželi

Po vsej dvorani so se dvignile roke, ljudje so prosili za besedo. Toda v tem trenutku je prišlo sporočilo, da bo zveza med Jyllandijo in otoki v nekaj urah pretrgana, na oder pa je stopil stražnik in razglasil, da se morajo vsi vojni obvezniki takoj zgledati pri okrajnem vojaškem poveljstvu. Spričo tega je nastala velika zmeda, vsak je moral skrbeti za svoje lastne zadeve. Samo še za nekaj kratkih minut je bilo mogoče pomiriti zborovalce, za toliko časa, da so skupaj zapeli pesem. Glavni govornik, Oeivind Steen, je to z govorniškega odra predlagal in ob njegovem krepkem vodstvu so zapeli Jonasa Liesa »Slavospjev severu«:

Sredi železne dobe, v dneh, ko gospodarji smrtonosni vojni bog, je svet mir v gosteh pri tebi, o Sever ponosni! Tvoja slava ni lesk zlata, ni v gromu topov in ostrini jekla, za svojo moč duha se biješ ponosno v tišini.

Dobojevana ni še stvar srca s kopji križa in sprave, a dokler tli v nas misli žar so močne še Severa trdnjave.

Oj, na noge, ti mali vojti ti moraš bitko dobiti. Nove mladine notranji boj utegne svet izpremeniti.

Dom blagovestni, sreča naj pod severno zvezdo te vodi. Bog ti milost in zmago daj, kljub noči nikdar ne zablodi, ko ves preprost in skromen hitiš odpirat duhovne izvorne, a sam poln vere plameniš, sijajni glasnik nove zore!

Pesem je toliko stvari sprostila v dušah. Kakor smehljajoč se, nedolžen otrok — kakor božje dete skoraj — je bil videti Sever, ki je sredi sveta trdih sil izžareval duha. Človeku je bilo tako slovesno pri srcu ob zavesti, da je pri tem tudi sam soudeležen; za tako vzvišene in lepe cilje se človek že dolgo ni imel prilike bojevati. Medtem ko so se ljudje valili iz dvorane in se — s strahom in nemirno v srcu spričo tega, kar še pride — razhajali na vse strani, je vendarle vsakega posameznega izmed njih obhajalo vzvišeno čustvo, kakor da je nekak odrešenik sveta — čeprav zelo neznan. Saj če je bil vsak posamezen neznan, je bilo pa njihovo število tako veliko. Tudi zdaj bo s Severa prišlo odrešenje, iz svetega doma na severu. Zato so bili polni zaupanja! Celo Jens Vorup je čutil, kakor da bi bil docela drug človek, ko se je peljal s svečanosti domov. Zdelo se mu je, da bi se prav lahko odrekel temu ali onemu zato, da bi tudi sam stopal po tej veliki duhovni poti. Če je nordijsko ljudstvo poklicano, da dá s svojo religioznostjo nespametnemu svetu svetel vzgled — dá, da mu dá celo mir, potem je že treba za to nekaj žrtvovati; to mu je bilo docela jasno.

DRUGI DEL

Prvo poglavje

Kakšen je prav za prav finančni položaj Jensa Vorupa, ni bilo nikomur jasno — niti njemu samemu ne. Čeprav je vodil knjige, je bila finančna stran njegovega kmetijskega obrata vendarle tako zapletena, da si ni mogel ustvariti o njej nobene

trdne slike. Včasih se mu je zdelo stanje ugodno, drugič pa ga je spet spravljalo v obup. Promet kmetije je bil velik, v primeri s prometom iz prejšnjih časov celo vrtegalovo velik. In vendar Jens Vorup ni mogel nikoli doseči kakavega znatnega prebitka.

Celo Jensu Vorupu se je dostikrat zdelo, da je zašel v razvoj, spričo katerega se ne more nikjer ustaviti, ampak mora vse, kar nagradi in skopjele na kup, znova vtakniti v obrat. Kmetija je bila kakor živo bitje, da, nešteto krat kakor nenasitna pošast, ki zdaj brezobzirno žre, zdaj spet zapeljivo obeta, da bo vse dvakrat povrnila — toda vedno hoče imeti, samo imetil »Saj bo kmalu prišel dan, ko nam bo trud bogato poplačan in ko bomo vsak mesec spravili izdaten dobiček.« je vztrajno zatrjeval Jens Vorup, da bi pomiril Marijo — in tudi samega sebe.

In Marija se je smehljala, smehljala čisto po svoje — sveda neupravičeno, kajti njegovi načuni so bili vendar pravilni. Nikoli ni začel ničesar razširjati ali izboljševati, če ni bilo vsakomur, ki je sploh hotel videti, že na prvi pogled jasno, da bo stvar donosna. Toda to je bil do zdaj vijak, ki nima nikjer konca; če je Jens danes nekaj razširil, je moral zaradi tega že jutri nekaj drugega izboljšati. Kupil je recimo nov stroj, da bi z njim delo hitreje opravil in prihranil delovne sile; res, to je bilo popolnoma pravilno. Toda kot mož dejanja, kakršen je Jens Vorup bil, ni mogel gledati, da bi stal stroj večino leta neuporabljan; in da bi ga mogel popolnoma izkoristiti, je moral začeti kaj novega — razširiti obrat. In tako se je nenadoma zavedel, da je zapleten v nekaj, kar ga konec koncev prav za prav čisto nič ne briga, a vendarle žre nova sredstva.